

VASÁR NAP

Ára 20 fillér

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: IX., C1161-ut 1. szám.
 („Falv” Országos Földmívelészetvédelem).
Telefon: Automata 878-73.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463-09.

FŐSZERKESZTŐ:
SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetést díjnak, a m. kir. földmívelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Bádsós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1930.

XI. évfolyam, 38. szám.

Vasárnap, szeptember 21.

Vass József és a falu.

Irtá: Weis István dr., a Faluszövetség ügyvezető-igazgatója.

Abban a hatalmas gyászmenetben, amely a duna-parti fényes országházból az elhunyt nagy államférfi koporsóját a budapesti egyetemi templomba kísérte, a falu népe csak érzésével, gondolataival vehetett részt; a szorgos munkaidő és a rossz gazdasági helyzet megakadályozta azt, hogy nagyobb falusi tömegek megjelenésükkel rójják le a kegyelet adóját legnagyobb barátjuk halála alkalmából.

A magyar viszonyok sajátságos fejlődése okozta azt, hogy Vass József a köztudatban, a nyilvánosság előtt, elsősorban mint az ipari munkások és városi szegény emberek pártfogója szerepelt. Ellátta ezeket a feladato-

kat is becsülettel, kivételes értelmével, óriási munkarejének teljességével, rideg modor mögé rejtett nagy szívének melegével. Teljesen tudatában volt annak a nehézségnek, amellyel a városi lakosság küzd és ismerte a szervezett és szervezetlen ipari munkásság szerepének fontosságát a nemzet életében. Igazi ragaszkodást, teljes odaadást azonban a faluval szemben érzett, amellyel tárcájának ügyköre következtében kevésbé foglalkozhatott.

Nálunk a mezőgazdasági szociálpolitika, különösen a munkásügy, az elsősorban mégis csak termelési érdekeket szükségképpen szem előtt tartó földmívelésügyi

Vass József koporsóját lehozzák az Országház kupolacsarnokából.
A koporsó mögött a Vass-család tagjai állanak.

kormányzat hatásköréhez tartozik. Vass József, aki a megtestesedett rendszeret és tekintélytisztelet volt, óvakodott attól, hogy a mezőgazdasági ügyek vezetéséért felelős kormányzati és társadalmi tényezők munkájába beavatkozzék; ezekkel az ügyekkel tehát csak akkor foglalkozhatott, amikor a miniszterelnököt helyettesítvén, minden kormányzati ágra ki kellett terjesztenie figyelmét.

Mint magánember és mint államférfi azonban állandóan kereste a közeledést a falu népehez és álmatlan éjszakáinak legsúlyosabb kérdése a falusi nyomor enyhítése, a falusi nincstelenség megsegítése volt.

Kevés ember látta nála tisztábban azt, hogy Magyarország legszámosabb és a néperő nézőpontjából is legjelentősebb népeleme a falu mezőgazdasági jellegű lakossága. Kevés ember ismerte fel nála élesebben azt az igazságot, hogy a magyar agrárpolitika jövőbeni kialakulásában döntő szerepet játszanak majd a mezőgazdasági munkások, hiszen számuk meghaladja a birtokosokét, különösen, ha hozzászámítjuk a társadalmilag és érdekeikben velük azonosuló, bérmunkavállalásra szoruló törpebirtokosokat is. Bátran, merészen, a személyére hátrányos következtetésekkel nem törődve hirdette azt, hogy a birtokmegosztás nálunk igazságtalan és célszerűtlen; mindent meg kell tenni annak elérésére, hogy a földnélküli Jánosokat minél hamarabb, minél tökéletesebben a magyar földre gyökereztessek, fogyasztókból termelőkké formáljuk át és a földgyökereztetés révén vonjuk el őket az államot és társadalmat egyaránt veszélyeztető szélsőséges áramlatoktól.

Természetes, hogy a melegszívű, a kisemberek érdekeit felkaroló, a népből származó nagy államférfi szemben találta magát mindazokkal, akiknek a haladó szellemű, nagy nemzeti eszméktől hevített agrárpolitika egyéni vagy osztályérdekeit sérti. A gunynak, rágalomnak és gyűlöletnek gózköre keletkezett azon ember körül, akinek már papi palástjáról is le kellett pattannia a támadásoknak és aki munkás életével, vagyontalan halálával igazán megvalósította a földön a krisztusi ember-szeretet és kötelelességteljesítés tanítását.

Vass Józsefnek nem adatott meg az, hogy nevéhez fűződjen a falusi tömegek felemelésének, művelésének, politikai érvényesülésének, birtokszerezésének, új honfoglalásának folyamata. Ott volt azonban azok között, akik ezt a folyamatot megindították, gyorsítani igyekeztek és mindig örködték azon, hogy ellentétes társadalmi tényezők, gazdasági erők a kivánatos fejlődés menetét meg ne akasszák. Vass József nem érthette el azt, hogy társadalompolitikai eszméjének diadalát elérje és tanuja legyen annak a nagy átértékelésnek, amely kevésbé értékes társadalmi elemek és egyének helyébe értékesebbeket emel, de előkészítette ezt az átértékelést. Azoknak, akik majd a nagy átalakulási folyamatot továbbviszik és befejezik, az ő szellemében, az ő lelki hagyatékának felhasználásával kell eljárniuk és a befejezőskor meg kell majd emlékezniük erről a leláncolt óriásról, erről a csodálatos munkateljesítmény mellett is oly gyakran tehetetlen-ségre kényszerített igaz emberről.

Vass József nevét a közvélemény előtt az ipari és kereskedelmi alkalmazottak biztosításának újabb rendezése rögzíti meg, pedig sokkal mélyrehatóbb az a munkálkodása, amelynek hasznát az egész ország, elsősorban a falusi lakosság élvezte.

Mikor miniszter lett, a közlélemzést bízták gondjaira, ebbeli rövid működése a fogyasztók érdekeinek ki-elégítésén felül a termelőknek is sok előnyt jelentett. Azután a közoktatás élére került: ő vetette meg alapját annak a rendszeres szabadoktatási, iskolán kívüli népművelési tevékenységnek, amelynek egyik legfőbb feladata éppen az, hogy a falusi ember számára is megadja azokat az ismeretszerzési lehetőségeket, amelyek eddig csak a városi lakoságnak állottak rendelkezésére.

Mikor a népjóléti miniszteri tárcát kellett elvállalnia, a közegészségügy, gyermekvédelem, közjótékonyság a legnagyobb zür-zavarban volt, a háború és forradalmi pusztítások tönkretették a szervezetet, az intézményeket, viszont a leromlott állapotba került lakosság ebben a tekintetben sokkal nagyobb igényekkel lépett fel, mint békeben.

Rövid pár év alatt az ő kíméletlen erélyével, rendszeretével és megértése révén sikerült a közegészségügyi intézmények rendbehozatala. Ma Csonkamagyarországon jóval több a kórházi ágyak száma, mint volt ezen a területen békében és kórházaink ismét kiállják a versenyt a külföldiekkel, sőt felül is mulják azokat. Olyan orvosi kar áll rendelkezésünkre, amely a legnagyobb feladatok megoldására is képes. A betegségek gyógyításán felül az egészségügyi nevelés és a közegészségügyi berendezések számtalan változtatával folyik a harc a betegségek megelőzésére. Ebben az egész működésben a falu nézőpontjai és igényei különös figyelemre találnak, kezdve a vidéki mentőszolgálatól a falu egészségügyének gyakorlati kipróbálására szolgáló minta-járásokig.

Az anya- és csecsemővédelem falusi vonatkozásaiban szaporodtak a védőintézetek, rendeztetett a falusi bábák továbbképzésének és fizetésének kérdése úgy, hogy ezen a téren határozott javulást látunk. Természetes, hogy az általános gazdasági helyzettel Vass József ereje sem bírkózhatott meg, hiszen nem is az ő feladata volt ez. Az egyre rosszabbodó táplálkozás, a rossz lakásvizonyok, a gondok megőrlik az embereket és a Nagy Kaszász rendeket vág ki a rengő magyar vetésből. Hogy nem rosszabb azonban a helyzet és egyes vonatkozásokban eredményeket érthetünk el, például az átlagos élettartam hosszabbodott, az mégis csak Vass Józsefnek az egész nemzetet tekintő működésére vezethető vissza nagy részben.

Ő teremtett rendet a magyar közelet egyik legfájdalmas körülményében: ha nem is oldhatta meg a rokkantkérdést, legalább a legsúlyosabb sérültek helyzetén javított és sok hadiárva neveléséről gondoskodott. Ez is olyan működése volt, amely elsősorban a falusi mezőgazdasági népesség érdekeit szolgálta.

Talán éppen most volt azon a fordulóponton, amikor még határozottabb irányt vett volna a falu felé. A Végzet megtagadta tőle és tőlünk azt, hogy ebben a vonatkozásban kitermelje magából a legnagyobb értékeket.

Az is, amit tett, az az odaadás, amellyel a nemzet törzsét körülölelte, a falusi kisemberek keserveit átérzte, elég arra, hogy benne a falu nagy halottját lássuk és időelőtti kidőlését a vergődő falu fejlődésének nézőpontjából súlyos, talán végzetes veszteségnek minősítsük.

Zita királyné elítéli Albrecht királyi herceg házasságát.

Hunyady József gróf, Zita királyné volt főudvarmestere a következő nyilatkozatot tette közzé Albrecht királyi herceg házasságáról: „Albrecht királyi herceg 1930 szeptember 4-én a Rudnayné, született *Lebach* Irénnel kötött angliai polgári házassága ügyében megjelent Lequeitio-ban a királyné előtt. Miután *Ottó* királyfi kiskorúságának tartamára Zita királyné a Habsburg-ház feje, őt illeti egyedül a döntés ebben az ügyben. A királyné megtagadta hozzájárulását a tudta és engedélye nélkül kötött angliai polgári házassághoz és a legszigorúbban elítélte a királyi herceg eljárását.”

Értesülésünk szerint a királyi herceg, mint magyar állampolgár, a magyar törvényeket — melyek nem ismerik a rangon alul való házasságot — tartja magára nézve kötelezőnek s ehhez szabja magatartását.

Vass József temetése.

Az a mélységes megrendülés és az a zokogó fájdalom, melyet Vass József váratlan halála okozott az egész ország minden rendű és rangú polgárában, a részvét megnyilvánulásában bontakozott ki a maga páratlan teljességében. Vass Józsefet úgy temette el a nemzet, ahogy csak a legnagyobb fiait szokta és a kisemberek milliói úgy siratták meg, mint a legdrágább jötevőjüket.

A részvétnél ez a rendkívüli nagysága és lélekbe markoló őszintesége döbentette reá az embereket, hogy valójában kicsoda erőt, értéket és mennyi reményt, bizakodást veszített el a nemzet.

A nagy miniszter temetéséről alábbi tudósításunk számol be:

A miniszter koporsóját — amint már jelentettük — Kincsis-utcai lakásáról a kerepesi-uti temető halottasházába vitték, ahol gyönyörűen felvatalozták. A halott miniszter koporsójához, amely három napon keresztül fekiúdt a temető halottasházában, megrendült tizezrek járultak, hogy utolsó Istenhözadót mondjanak a nemzet nagy halottjának. Mindjárt az első napon Vass József özvegy édesanyja is megérkezett a temetőbe, aki hangos zokogással borult fiának koporsójára. A miniszter ravatala mellett a Szent Imre-kollégium vörös bársonypukás diákjai állottak díszőrséget. A jóbáratok, magasállású állami tisztviselők, katonatisztek, az elhunyt miniszter tisztelői, a kisemberek, vidéki és fővárosi iparosok, kereskedők, földművelők és munkások végeláthatatlan sorban járultak Vass József koporsójához, úgy, hogy a temető főutvonala körül kellett kirendelni a forgalom rendjének szabályozására.

A részvét.

Amíg Vass József a kerepesi-uti temető halottasházában nyugodott, a részvétáviratok ezrei érkeztek részint hozzátartozóihoz, részint a magyar kormányhoz és a kalocsai káptalanhoz.

Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának részvétávirata így hangzik:

„Magyarország kormányzója özvegy Vass Ferencnének. Budapest, Kincsis-utca 10.

Mély megilletődéssel vettem a lesújtó hírt fiának elhunytáról. Érdemben gazdag közéleti működésének egy szép fordulója után a Mindenható váratlanul szólította őt magához. Kézzel, munkás életében kiváló képességeit mindenkor önzetlen odaadással és fáradhatatlan munkakészséggel állította hazájának és egyházának szolgálatába. Nemes egyéniségének emlékét az egész nemzet kegyelettel őrzi. Mélyen átérezve a nagy veszteség súlyát, legbensőbb részvéteimet fejezem ki.

Horthy.”

Bethlen István gróf Genfől a következő részvétáviratot küldötte Vass József édesanyjának:

„A mai napon mély fájdalommal gondolok a súlyos veszteségre, amely engemet szeretett munkatársam és hű barátom váratlanul bekövetkezett gyásos elhunytával ért. Végtelenül sajnálom, hogy az államot érintő fontos tanácskozásaim nem engedték meg, hogy a mai napon kedves miniszterársamtól ravatalánál bucsút vehessek. Adjon a Mindenható erőt fájdalom elviselésére és nyújtson vigaszt Nagyságos Asszonynak az a tudat, hogy az egész nemzet kíséri őszinte részvétellel utolsó útjára Vass József dr.-t, aki egy évtizedet meghaladó miniszteri működése, de egész élete folyamán is oly önfeláldozással szolgálta hazáját. Bethlen.”

Serédi Jusztinián dr. hercegprímás Bethlen István gróf miniszterelnökhöz az alábbi táviratot intézte:

„Mélységes részvétellel vettem a hírt Vass miniszter haláláról. A nagy veszteségért, amit elhunyt jelent, a gondviselő Isten kárpótolja hazánkat és az egyházat. Serédi.”

A Budapesten székelő diplomáciai testület nevében Calice Ferenc gróf osztrák követ, Mario Arlotta olasz követ pedig külön Mussolini és kormánya nevében fejezte ki részvétét. Az angol, francia és a többi külföldi követek valamennyien kifejezték részvétüket. Schöber osztrák szövetségi kancellár Bethlen István gróf miniszterelnökhöz intézett táviratában fejezte ki a részvétét.

A Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézete az elhunytban elnökét veszítette. A Nyugdíjintézet szeptember hó 9-én

rendkívüli ülést tartott, amelyen Lenkei Gusztáv méltatta Vass miniszter hervadhatatlan érdemeit. Utána Márkus Miksa, a Magyar Újságírók Egyesülete elnöke, ismertette azt a súlyos csapást, amely Vass József halálával érte az egész magyar újságírói rendet. Végül Roóz Rezső, az Újságírók Szanatórium Egyesületének alelnöke mondott kegyeletet beszédet.

Pestvármegye szeptember hó 9-iki közgyűlésén Preszly Elemér főispán búcsuztatta el a nemzet nagy halottját. Beszédét a közgyűlés tagjai állva hallgatták végig.

Budapest székesfőváros közigazgatási bizottságának szeptember hó 9-én tartott ülésén Ripka Ferenc főpolgármester búcsuztatta el Vass Józsefet. A mélyhatású beszéd után az elnök a gyász jeléül az ülést öt percre felfüggesztette.

Vass József szülővárosának, Sárvárnak lakosságát mélységes fájdalommal töltötte el a népjóléti miniszter halála. Az előjáróság rendkívüli közgyűlést hívott össze. A képviselőtestület részvétáviratot intézett Vass József édesanyjához, a nemzet nagy halottjának ravatalára koszorút helyeztet el és a város küldöttsége Vass József szülőházának telkéről, továbbá apjának sírhalmáról egy-egy marék földet vitt a temetésre.

Kalocsa város rendkívüli közgyűlésén hódolt a nagy miniszter és kalocsai nagyörömost emlékének. Vass miniszter rendkívüli sokat tett az érseki város fejlesztése érdekében. Halála elviselhetetlen csapás a város derék lakói számára. A város polgármestere felhívást intézett a lakossághoz, amelyben a temetésen való részvételre szólította föl a város polgárait.

De a felsorolt helyeken kívül számos város rendkívüli közgyűlésen emlékezett meg Vass József elhunytáról.

Az országot környező szomszédos államok sajtójában mindenütt foglalkoztak Vass József halálával. A német és az osztrák lapok mély megilletődés hangján írtak az elhunyt miniszteréről. Az olasz sajtó bensőséges kegyelettel parentálta el a nagy minisztert és „Olaszország hűséges barátját és bensőséges csodálóját.” Az angol és francia lapok is hozzátarták Vass József érdemeit.

A végredelel.

Az elhunyt népjóléti miniszter hagyatékát szeptember 11-én Darányi Kálmán miniszterelnökségi államtitkár, Ripka Ferenc főpolgármester és Hankó Elemér miniszteri tanácsos, a népjóléti minisztérium elnöki osztályfőnöke vizsgálták át. A bizottság felhívotta a miniszter dolgozó szobáját, ahol tüzetesen átnézték a miniszter feljegyzéseit. Az iratok között megtalálták Vass Józsefnek 1927-ben kelt végrendeletét is. A miniszter tízezer dolláros életbiztosításon kívül más, komolyabban számbavehető vagyontárgyat nem hagyott hátra. Vagyontalanul halt meg tehát Vass József — állapította meg a bizottság, — amelynek tagjai fokozódó bámulattal vették tudomásul, hogy jövedelméből milyen óriási jótékonytárgyat fejtett ki az elhunyt miniszter. Listák kerültek elő, amelyen hosszú sorban állottak azoknak nevei, akik Vass József jótékonytárgyat élveztek. Intézmények, testületek, özvegyek és árvák egész serege részesült kisebb-nagyobb adományban, amelyek Vass József vagyonát teljesen felemésztették, sőt jövedelmén messze túlmenően adakozott az elhunyt miniszter úgy, hogy nemrégiben berendezett lakásának tárgyaira kisebb tartozásai is fennmaradtak.

A halottas kocsai a temetési menetben.

ált és kalaplevévé mélységes csendben búcsuzott el a nagy minisztertől.

Amint a gyászkozló megérkezett az Egyetemi templomhoz, apácák és vitézek sorfala között vitték be Vass József koporsóját a templomba, ahol a szentély előtt álló ravatalra helyezték el a bronz koporsót. Itt Zichy Gyula gróf kalocsai érsek újból beszélt a koporsót, majd pedig levitték a szentély alatti lévő kriptába, az ugynevezett magyar pantheonba, ahol Zichy Gyula gróf kalocsai érsek imája után a nagy halottat nyugalomra helyezték.

A gyászoló közönség ezután lassan elszórt, szívében soha el nem halványuló fájdalommal és az árvaság mélységesen őszinte érzésével.

A gyászistentisztelet.

Vass József lelki fűdvösségéért szeptember hó 13-án délelőtt, Budapesten, a koronázó főtemplomban ünnepi gyászisten-

tisztelet volt, amelyet Szücsényi Lajos egri érsek mondott fényes papi segédlettel. A gyászmisén az ország egyházi és világi előkelőségeinek színe-java megjelent. Az érkezőket a templom bejáratánál Ripka Ferenc főpolgármester és Zsembery István, az Országos Katolikus Szövetség igazgatója fogadta. Megjelentek többek közt Izabella királyi hercegnő, Gabriella királyi hercegnő, Serédi Jusztinián hercegprímás, Wlassics Gyula báró, a felsőház elnöke, Almásy László, a képviselőház elnöke, Klebelsberg Kunó gróf, a miniszterelnök helyettese, Zsitvay Tibor igazságügyminiszter, Mayer János földmívelésügyi miniszter, Wekerle Sándor pénzügyminiszter, Walkó Lajos külügyminiszter, Bud János kereskedelemügyi miniszter, Zichy Gyula gróf kalocsai érsek, vitéz Kárpáthy Kamillo, a honvédség főparancsnoka és még számos más előkelőség. A mise után néma csöndben oszlott szét a meglátott közönség.

Schandl Károly dr. a brüsszeli interparlamentaris kereskedelmi konferencián.

A Parlamentközi Kereskedelmi Konferencia megnyitása szeptember hó 8-án folyt le ünnepélyes külsőségek között a belga fővárosban, Brüsszelben, a Szentúrus helyiségében. Az ünnepi ülés során az öt világrész képviselőit bemutatják Lipót belga trónörökösnek, aki nagyhatású beszédében üdvözölte a konferencia tagjait.

A magyar küldöttséget, amely már a bizottsági tárgyalásokon is figyelemreméltóan szerepelt, Schandl Károly dr. ny. államtitkár, országgyűlési képviselő vezeti és annak tagjai Görgey István dr. országgyűlési képviselő, valamint Póka-Pivny Béla dr., a külügyi társaság igazgatója.

A konferencia tanácskozásai során legnagyobb érdeklődés az európai gazdasági együttműködés vitája iránt nyilatkozott meg. Landry, volt francia miniszter előadásában külön foglalkozott a közép-európai agrárországok összefogásával és megállapította, hogy ezeknek az országoknak az a kívánsága, hogy gabonájukat az európai ipari államok kedvezményes vámmal engedjék be, áldozatot jelent az ipari államok részéről, amit ellenszolgáltatás nélkül nem lehet várni. Ez is olyan kérdés, amelyet csak egy európai vámszövetség keretében lehetne megoldani, anélkül, hogy a legtöbb kedvezmény elvén sérelem esnék. A francia küldöttség határozati javaslatot terjesztett be, mely szerint helyesnek tartja az egyes államok között létrejött olyan csoportokat, amelyeknek az a célja, hogy az egymás közötti gazdasági kapcsolatokat rendezzék és amelyek részleges megvalósulása előkészíti az összes államok együttműködésének kiépülését.

Wibaut (Hollandia) és Sandeman (Anglia) kétségbevitte azt, hogy az egyes államok csoportosulása célhoz vezetne. Sardy (Olaszország) hosszabb előadást tartott, melyben különösen az amerikai ipari elzárkózásra utalt. Nem elég a gazdasági közeledés, hanem az együttműködést a lelki összhangnak kell megelőznie.

Schandl Károly beszéde.

Magyar részről Schandl Károly dr., az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérigazgatója szól a tárgyról.

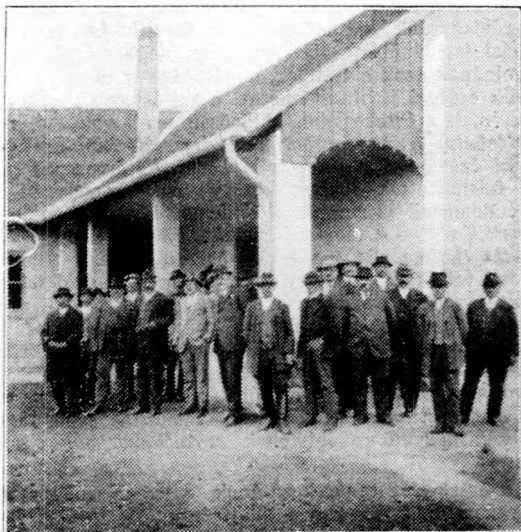
— Az európai államok közgazdasági együttműködése mind sürgetőbb szükségesség gyanánt lép előtérbe — mondotta Schandl Károly dr. — Két-három éve még csak a közép-európai országok mezőgazdasági válságáról beszéltünk. A mezőgazdasági válság a múlt évben már a többi európai országokra is kiterjedt, sőt az amerikai országokban is jelentkezett. Ma már az egész világra kiterjedő mezőgazdasági válsággal állunk szemben, mely a mezőgazdasági népesség fogyasztókéességét világszerte minimumra csökkentette. A földmivelő nép vásárlókéességének összeomlása hozta magával viszont az ipari válságot, mely Európa után ma már a tengerentúli országokban is aggasztó mérvet ölt s egyre több munkást foszt meg a munkalehetőségtől. Nem csupán európai érdek tehát, hogy az európai gazdasági élet kérdése mielőbb megoldassék, hanem ép ugy amerikai érdek is. Ha tehát az európai államok a válság megoldása érdekében kölcsönös áldozatokat akarnak hozni, akkor ilyen engedményekre saját érdekükben a tengerentúli országoknak is föl kell készülniük.

— Ezek előrehozásátával meg kell állapítani, hogy a világgazdasági válság orvoslását azon a ponton kell elkezdni, ahonnan kiindult, vagyis az európai mezőgazdasági országo-

kon. A válság kiinduló pontja itt az volt, hogy a nagy amerikai verseny alapjában rendeltette meg a gabonatermelést. Ha ezt a pusztító versenyt mérsékelni tudja az európai államok gazdasági együttműködése, akkor az első gyökeres lépés megtörtént a világgazdasági válság megoldására. Ezzel nemcsak a közép-európai országok mezőgazdaságát áll talpra, hanem az egész európai mezőgazdaságot, ami viszont az iparicikkek vásárlásának fokozódását és az ipar piacát is helyreállítja.

— Ami most már az európai gabonaeport országok — azaz Magyarország, Jugoszlávia, Románia és Bulgária — termelésének megmentését illeti az amerikai versennyel szemben, erre csak egy mód van: az együttműködő európai államok az importból nyújtsanak vámkedvezményt az európai származású gabonának a más világrészekből származó gabonával szemben. Ezzel szemben az európai gabonaeport országok is a lehetőségig biztosítsanak az importra szoruló országoknak vámkedvezményt ipari téren.

— Ez a kedvezés nem irányul Amerika, sem más, gabonát exportáló világrész ellen. Az európai államoknak, amelyek gabonában és pedig búzában importra szorulnak, évente 100—120 millió mázsa a hiányuk. Ezzel szemben az európai államoknak, amelyek búzát exportálnak, évente 20—25 millió méter-máza a fölöslegük. Ha tehát az európai importállamok az európai exportállamok összes feleslegét is megveszik, még mindig marad 80—95 millió méter-máza buzáhiányuk. Ezt a hiányt eddig is a tengerentúli országok fedezték, de ezentel is

A pusztakutasi olvasóköri vezetősége.

Középen: Kiss Albert elnök, Bereck Sándor ref. lelkész, Balogh Sándor és Szabó Gyula tanítók, Pál Antal, Rostás József, Takács István, Kotormán Imre választmányi tagok.

a tengerentúli országok fedezik. Mi lesz a különbség? Az, hogy az európai agrárállamok kedvezményes vám mellett adják el feleslegüket, az amerikaiak pedig rendes vám mellett. Az eladási ár tekintetében Amerika, illetve a tengerentúli országok nem veszítenek. Amerika nem kap alacsonyabb árat, csupán az európai agrárállamok fogják előnyösebben értékesíteni gabonafőléteiket. Ezen előnyösebb értékesítés folytán megszűnik az európai agrárállamok gazdasági összeomlásának veszedelem, növekszik vásárlóerejük s az európai ipari államoktól több iparcikket tudnak vásárolni.

— Az európai agrárországoknak az a kívánsága, hogy az európai gazdasági együttműködés — tekintettel a közép-európai piacokon észlelhető katasztrofális gabonaáreresésre — azzal kezdődjék, hogy az európai importállamok vámkedvezményt adjanak az európai gabonára, teljes harmoniában van az európai együttműködés eszméjével.

A határozati javaslatok.

Másnap folytatták az európai gazdasági együttműködésre vonatkozó bizottsági tárgyalásokat. A felszólalók közül főben esatlakoztak Schandl Károly dr. vasárnap beszédjének elveivel, így Tardy és Durand francia delegátusok is. Feltűnt

keltett Póka-Pivny Béla felszólalása, aki azt javasolta, hogy amennyiben Briand terve politikai területen nem volna megvalósítható, kívánatos lenne a gazdasági szolidaritás fokozatos kiépítése, amelynek elsősorban a mezőgazdasági krízis megszüntetésére kellene irányulnia. E cél megvalósítása érdekében Póka-Pivny Béla, mint legfőbb eszközt, a mezőgazdasági hitel-nemzetközi megszervezését jelölte meg.

A tárgyalások folyamán egyébként nyilvánvaló lett, hogy az európai államok gazdasági együttműködését a tengerentúli államok képviselői sem ellenzik, azonban kiemelték, hogy kívánatosnak tartják, hogy az európai összefogás harmóniában történjék az óceánon-túli érdekekkel. Ilyen értelemben fogalmazta meg a konferencia teljes ülése a határozati javaslatot is. E szerint a konferencia feleslegesnek tartja az egyes államok olyan értelmű csoportosulását, amelyek az egymásközi gazdasági viszonyokat mondhatni lokálisan (helyi jellegűen) szabályozzák, valamint mellőzi ebből a célból külön szervezeteket, vagy intézményeket alakítását. Ezzel szemben a konferencia azt a kívánságát fejezi ki, hogy az érdektel államok késedelem nélkül fogadják olyan gyakorlati intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik az összes államoknak a Népszövetség működésével teljes összhangban való gazdasági együttműködését.

Szőlősgazdák a földmivelésügyi miniszternél.

Csonka-Magyarországon körülbelül négysszáz ezer kataszteri holdon termelnek szőlőt. A szőlők tulajdonosainak tulajdonom nagy része kisember, akiknek jóformán minden vagyonuk az egy-két hold szőlőbirtok s minden jövedelmük a szőlőből és esetleg a szőlőkben termelt gyümölcsből áll. Az idén jó termésre van kilátás, de ez csak sovány vigasztalás, mert hiszen az alacsony borárak miatt még a mult évi borok nagy része is eladatlan. Ha hozzávesszük azt, hogy a szőlőtermelés a legköltségesebb, legtöbb pénzbe kerülő gazdasági ágak egyike, nem szabad csodálkoznunk azon, hogy az ideai szüret elé minden szőlősgazda gonderthes arcal néz.

A „Szőlőbirtokosok Országos Társasköre“ szeptember hó 10-ére tanácskozásra hívta össze valamennyi borvidék vezető szőlősgazdait és a szőlő- és borgazdaság hivott szakembereit. Megjelentek a tanácskozáson igen nagy számban a tokajhegyaljai, gyüngyösi, szekszárdi, egri, kecskeméti, csongrádi, jászberényi, szeged-vidéki, stb. szőlősgazdák kiküldöttei, akik Bottlik István báró, felsőházi tag elnökle alatt behatón megbeszéltek, hogy mik volnának azok a teendők, amelyekkel az utolsó, tizenkettedik órában javítani lehetne a szőlősgazdák sanyaru helyzetén. Az értekezleten különösen arról volt szó, miképen lehetne a magyar bor külföldre való kivitelt elősegíteni és a belső fogyasztást fokozni. Az értekezlet szónokai felemlítették többek között panaszoként azt is, hogy tudomásuk szerint az utóállamok kiviteli jutalmakkal segítik elő — a meglévő kereskedelmi szerződészek határozott tilalma ellenére — a borértékesítést. Panasz tárgyává tették azt is, hogy a bornak szeszszé való feldolgozását a magas pénzügyi illetékek, ezenkívül egy részvénytársaságnak a monopóliuma szinte lehetetlenné teszi. A magyar bortermelő fölös bortermését nem tudja egészséges borpárlattá kifőzni, a fogyasztókat pedig krumpliból, kukoricából, répából készült, pancsolt szesz italok fogyasztására kényszerítik. Felhozták panaszoként a szőlősgazdák a szőlőbirtokok szokatlanul magas adóterheit is.

Az értekezlet tanácskozásának anyagát emlékiratba foglalva, mintegy száztagu küldöttség nyujtotta át Mayer János földmivelésügyi miniszternek, majd pedig a pénzügyminisztert helyettesítő Varga Imre államtitkárnak. A küldöttséget, amelyhez számos országgyűlési képviselő is csatlakozott, a földmivelésügyi miniszter nagy megértéssel fogadta. Bottlik István báró keresetlen, minden kérdést összefoglaló beszéde után pedig kijelentette, hogy

teljes tudatában van a szőlőgazdaság nagy nemzetgazdasági és társadalompolitikai jelentőségének és ismeri azt a nehéz helyzetet is, amiben a szőlősgazdák most szynylódnak. Ugyanezt mondhatja a pénzügyminiszterről is, aki maga is gyakorlati gazda, ismeri a mezőgazdálkodás minden ágának minden bajját. Minden minisztertanácson szóba kerülnek ezek a bajok és az egész kormány iparkodik keresni a legnagyobb jóakarattal az orvoslás módjait. A gyökeres orvoslásnak csakis az állam mostoha pénzügyi helyzete állja az útját és amikor a földmivelésügyi miniszter a legerélyesebben követeli például a szőlősgazdák talpraállítását, a pénzügyminiszter, aki maga is gyakorlati gazda, kénytelen arra hivatkozni, hogy ő első-sorban az államháztartás egyensúlyának az öre. Ez természetesen nem állja az útját annak, hogy a kormány a rendelkezésére álló eszközökkel a legsürgősebben ne siessen a szőlősgazdák támogatására. Az elődött panaszokat és sérelmeket mind orvosolni fogják. Figyelmezteti azonban a szőlősgazdákat, hogy társadalmi uton is iparkodjanak a helyzet javítani. A különböző borvidékeken létesült termelőszövetkezeteket nem karolták fel mindenütt kellő megértéssel, pedig csakis ezektől a termelőszövetkezetektől várhatjuk a borkivitelnek nagyobb arányu megináulását. A földmivelésügyi minisztérium által létesített külföldi borházak indították meg a borkivitel. A Mezőgazdasági Kiviteli Intézet a szőlőkivitelnél ért el jelentős sikereket. Mindez azonban, a miniszter felfogása szerint sem elég a mai válságos helyzet megoldásához, de a jövőt nem szabad tulsötétnék látni. A szőlősgazdaérdekeltség megjelent képviselőinek kívánságára kijelentette végül a földmivelésügyi miniszter, hogy a legrövidebb időn belül miniszterközi értekezletet fog egybehívni s azon az érdekképviseltek kiküldötteivel együtt a legapróbb részletekig megbeszéljük azokat a módokat, amelyekkel a szőlősgazdák mai válságos helyzetén segíteni lehet.

A küldöttség meglegedetten vette tudomásul a miniszter válaszát.

A pénzügyminiszter nevében Varga Imre államtitkár is kijelentette, hogy a legnagyobb készséggel veszi tárgyals alá a borválság pénzügyi vonatkozásu kérdéseit s ha kell, egy egész heti munkát szentel a kérdés megoldásának.

Gyűjtsünk uj előfizetőket a „Vasárnap“ részére!

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Bethlen István gróf nagyfentosságu tárgyalásokat folytatott Genfben.

Bethlen István gróf miniszterelnök szeptember hó 10-én Genfbe érkezett. A miniszterelnök azért utazott Genfbe, hogy érintkezésbe lépjen azokkal a vezető államférfiakkal, akik a népszövetségi közgyűlés tanácskozásain a miniszterelnök nem vett részt és szokásszerűen nem is volt tagja a magyar küldöttségnek, melyet Apponyi Albert gróf vezetett.

A miniszterelnök már megérkezése napján érintkezésbe lépett az *olasz delegációval*, este pedig *Schober osztrák kancellárral* vacsorázott. Ugyanezest érintkezésbe lépett a *magyar delegációval* is és megbeszélte velük a népszövetségi közgyűlésen szereplő kérdésekben a magyar álláspontot.

Szeptember hó 11-én *Curtius dr. német külügyminiszter* látogatta meg *Bethlen István grófit* és a két államférfiu a *közép- és kelet-európai agrárpolitikai helyzetet* vitatta meg. A tanácskozáson megállapodtak abban, hogy *Bethlen István gróf* novemberben hivatalos látogatást tesz Berlinben, amikor is *mezőgazdasági tárgyalásokat fog folytatni*. A miniszterelnök ugyanezen a napon félórás tanácskozást folytatott *Madgearu román kereskedelmi miniszterrel*, majd *Marinkovics jugoszláv külügyminiszterrel*. A tanácskozások a *közép- és délkelet-európai agrárblokk kiépítésére* vonatkoztak és arra irányultak, hogy a *legutóbbi bukaresti és varsói agrárértekezletek határozatainak keresztülvételét a nemzetek szövetsége is támogassa*.

Szeptember hó 12-én *Bethlen István gróf* hosszabb megbeszélést folytatott *Flandin francia kereskedelmi miniszterrel*, majd *Beelaerts von Blokland holland külügyminiszterrel*. Este a miniszterelnök *Briand francia külügyminisztert* kereste fel. Ugyanezen a napon a miniszterelnök második tárgyalást *Madgearu kereskedelmi miniszterrel* és *Guariglia rendkívüli követtel*. A miniszterelnök *Guarigliát* meghívta Budapestre. E tárgyalás a *Magyarország és Románia között fennálló ellentétek kiküszöbölésére* vonatkozik.

Szeptember hó 13-án a miniszterelnök *Henderson angol külügyminiszterrel* folytatott tárgyalást, majd *Zalesky lengyel külügyminiszter* látogatását fogadta.

Bethlen István gróf miniszterelnök szeptember hó 15-én érkezett vissza Budapestre.

A miniszterelnök nyilatkozata.

Bethlen István gróf miniszterelnök Genfben a következő nyilatkozatot tette:

— A Népszövetség közgyűlésének vitája bennem azt az általános benyomást keltette, hogy ebben az évben a *legtöbb szónok nagyobb nyíltsággal és őszinteséggel nyult hozzá a különböző*

Mindenki tudja,

hogy 5 világrészben
elismert

Ingyen 60
oldalas fő-
árjegyzék.

MEINEL és HEROLD

Képleti p. ud-
vari lerakát:
Baross-tér
3. sz.

Budapest, IX/462. Üllői-ut 19.

problémákhoz, amelyek az európai közvéleményt foglalkoztatják. Magam is fenntartás nélkül hozzájárulok ahhoz a gondolathoz, hogy az európai államok köztedését és az egymással szemben álló érdekek fokozatos kiegyenlítését a gazdasági kapcsolatok útján kell megkísérelni, amint azt Schober szövetségi kancellár kiváló beszédében megokolta. Ezt az új utat akarja Ausztria és Magyarország az európai államok között elcsúszni megkísérelni és ebből az elvből gyakorlati következtetéseket is szándékoznak levonni.

— Az a megbeszélés, amelyet Schober szövetségi kancellár ural volt szerencsém folytatni, a barátság szellemétől és a harmónikus együttműködés óhajától volt áthatva, amely törekvéseinket irányította. Meg vagyok győződve arról, hogy egyesült akciónk sikerre fog vezetni.

A továbbiak során a miniszterelnök kijelentette, hogy meg akarja ismerni a szomszéd államok álláspontját, mert a *legnagyobb mértékben ettől függ Magyarország jövő külpolitikája is*.

Szeptember hó 28-án lesz a szentgáli Nagyatádi Szabó István-ünnep.

Október hó 19-én lesz husz esztendeje annak, hogy *Nagyatádi Szabó István* a veszprémmegyei *Szentgál* községben kibontotta a kisgazdatársadalomnak politikai zászlaját. Az évfordulót szeptember hó 28-án Szentgál község jubileárius díszközgyűléssel ünnepli meg, melyet rendkívül ünnepélyes keretek között tartanak meg. *Mayer János földmívelésügyi miniszter*, *Pesthy Pál*, az *Egységspárt* elnöke, *Szabó Sándor országgyűlési képviselő*, a *Nagyatádi Szabó István Országos Emlékszerleg Szövetség* elnöke, valamint az *Egységspárt kisgazdaképviseleti* aláírásával felhívást tettek közzé, melyben a falvak gazdatársadalmát meghívják az ünnepre. A kormány *főúru rasuti jegy váltására jogosító igazolványt engedélyezett az ünnepélyen résztvenni kívánók számára*.

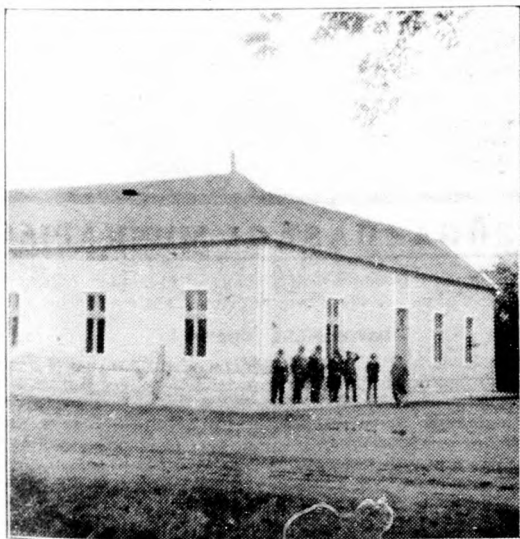
Kívánatos volna, ha ezen a gyönyörű ünnepen a kisgazdák minél nagyobb számban megjelenének.

A pénzügyminiszter jelentése július hóról

A pénzügyminiszter most közölte *július havi jelentését*, amelynek adataiból kitétni, hogy az idei július hónap folyamán az állam bevételeiből az előirányzott 50.6 millió helyett tényleg 47.6 millió pengő folyt be. Az egyes bevételi források szerint az előirányzat és a tényleges eredmény között a különbség így alakul: több folyt be 0.5 millióval az egyenes adókból, 0.3 millióval az illetékekből, 0.1 millióval a fogyasztási adókból, *kevésbé folyt be 1.4 millióval a forgalmi adónál, 1.1 millióval a vámjörvedéknél, 0.3 millióval a sójörvedéknél, 0.2 millióval a dohányjörvedéknél, a tárcabevételeknél 0.6 millióval és a fuvarozási illetékeknél 0.3 millióval*.

Gömbös Gyula a szeptember elsejei munkástüntetéséről.

A monori járás mezőgazdasági bizottsága szeptember hó 7-én, vasárnap *Alberti* községben díjazással egybekötött *mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi és gépkijelítést* rendezett. A kiállításon közel ezer kiállító vett részt. A megnyitó ünnepélyen több, mint hatezer ember jelent meg. Délelőtt érkezett meg *Wekerle Sándor* pénzügyminiszter, *Scitovszky Béla* belügyminiszter és *Gömbös Gyula* honvédelmi miniszter, majd közvetlenül utánuk *József Ferenc* királyi herceg. A kiállítás megtekintése után díszesbéd volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el. *Gömbös Gyula* honvédelmi miniszter pohárköszöntőjében többek közt a következő kijelentéseket tette:

A vásárhelykutasi Horthy Miklós-népláz.

Baromfitömőkészüléket

már **7.20** fillérért kaphat frankó szállítva és egy perc alatt tömhet libát fulladás mentesen.

Kényelmes munka és nem töri jószágát.

Kérje az egyes számú árjegyzéket.

Cím: Kugler Sándor, Makó

— Amikor szeptember elsején Budapesten újból megkísérelték, hogy úgy mondjam a forradalmat, akkor sokan a polgári társadalom tagjai közül Budapesten és a vidéken is idegességgel fogadták ezeket a tüneteket és sok helyütt fejvesztetten nézték a helyzetet, mert tulközel látták 1918-at. Innen, erről a helyről kívánok mindenkit megnyugtatni, hogy 1918 eseményei addig, amíg ez a kormány helyén van, vissza nem térhetnek. Nem térhetnek vissza azért, mert mi minden eszközzel meg fogjuk és meg tudjuk védeni a polgári társadalom és a nemzet érdekeit.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Briand terve a Népszövetség előtt.

A Népszövetség szeptemberi közgyűlésének legnagyobb érdeklődéssel várt pontja Briand francia miniszterelnök ismeretes tervezete volt az európai államok együttműködésére vonatkozólag. Az ugynevezett európai értekezlet ugyanis, — melyen az európai államok miniszterelnökei vettek részt — azt a határozatot hozta, hogy a tervezetet tüzzék a népszövetségi közgyűlés napirendjére.

A Népszövetség közgyűlését egyébként szeptember hó 10-én, szerdán nyitották meg Genfben, ünnepélyes külsőségek között. Zumeta venezuelai delegátus megnyitó beszédében lendületes szavakban méltatta a Népszövetség békeépítő hivatását. A megejtett választások során a közgyűlés elnökül Titulescu román delegátust választották meg, aki rövid beszédében utalt arra, hogy most valamennyi nemzet nagy nehézségekkel küzdök. Ezek a nehézségek sürgős rendezést kívánnak. Most nem szavakra, hanem tettekre van szükség. Végül megválasztották a közgyűlés alelnökeit és a főbizottságok elnökeit. A választások során a magyar delegációt kiváló megisteltetés érte, amenyiben egyik főbizottság — a szociális és emberbaráti kérdésekkel foglalkozó V. főbizottság — elnökül Apponyi Albertné grófnét választották meg.

Szeptember hó 11-én mondotta el Briand francia külügyminiszter másfélórás beszédét, ismeretes tervezetéről. Az európai államközösség megvalósítása elé — mondotta — még nagy akadályok tornyosulnak. De nem szabad visszariadni a nehézségektől. Az európai államok valamennyien szükségesnek vallják a szövetség megalósulását és ezért kéri a Népszövetség erkölcsi támogatását.

Briandnak legelőször Henderson, angol külügyminiszter válaszolt és hangsúlyozta, hogy a végleges elhatározásnak feltétlenül a Népszövetség védnöksége mellett kell megtörténni. Ő egyébként azt tartja szükségesnek, hogy először általános egyezmény létesüljön a fegyverkezesek csökkentéséről és korlátozásáról.

Szeptember hó 12-én Belaerts holland delegátus ajánlattal állapította meg, hogy az európai államok összetartozásának szelleme csak a szótalamokban él és az államok mereven ragaszkodnak különleges érdekeikhez. Fel-

hívta a közgyűlést az alkalmazhatatlannak bizonyult szerződések (békeszerződések) revíziójára, melyre a Népszövetségi alkotmány 19-ik szakasza módot nyújt. Schöber osztrák kancellár melegen üdvözölte Briand kezdeményezését, bár nyilvánvaló, hogy hamarosan nem lehet megvalósítani. De addig is igyekezni kell a gazdaságilag egymásrautalt nemzetek között előmozdítani az egyetértést.

Briand tervezetének további vitája során igen nagy érdeklődéssel várják Apponyi Albert gróf felszólalását.

A német választásokon a szélsőséges pártok törtek előre.

Szeptember hó 14-én zajlottak le Németországban a birodalmi gyűlési választások, melyeknek kimenetelét az egész világ feszült érdeklődéssel kísérte. A várakozást azonban messze felülmutta a választások meglepő eredménye, mely a szélsőséges pártok hallatlan előtérítését és a polgári pártok szétforgácsolását hozta meg. Az eredmények szerint ugyanis a Hitler-féle nemzeti szocialista (fajvédőpárt), melynek a múlt birodalmi gyűlésen csupán 12 tagja volt, most 107 mandátumot nyert. A kommunistapártnak, melynek 44 mandátuma volt, most 76 képviselője van. A szociáldemokrata-párt tiz mandátumot veszített, a multtal szemben most 143 tagja van. A polgári pártok közül egyedül a katolikus centrum-párt nyert néhány mandátumot; a multban 62 tagja volt, most 69 képviselője van. A többi polgári párt súlyos veszteséget szenvedett. A birodalmi gyűlés 575 tagot számlál. A pártok számarányuk szerint tehát így következnek: szociáldemokratapárt, nemzeti szocialistapárt, kommunistapárt, centumpárt és a többi apróbb polgári pártok. A centumpárt, mely a polgári pártok közül a legtöbb szavazatot kapta, csak negyedik helyen áll. A német választások hatása bel- és külpolitikai szempontból egyelőre beláthatatlan és egy legyőzött, nyomorúságban élő ország kétségbeesett válasza a „békecsinálók“-nak.

Ványi Gábor kiszagda határozati javaslata Pest-vármegye közgyűlésén

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági bizottsága az elmúlt héten tartotta meg negyedévi közgyűlését, amelyet Preszly Elemér főispán nyitott meg. Az alispáni jelentés tárgyalása során Negyedy-Szabó Béla a forgalmi adó eltörlését kérte. Kégl János a bajok okozójául az ország szétdarabolását tartja. Ványi Gábor kiszagda határozati javaslatot terjesztett be, amelyben tiltakozik a munkanélküli segély esetleges bevezetése ellen. A mezőgazdaság számára egymilliórd pengőnyi kamatmentes kölcsönt kívánna biztosítani. Azt kívánja, hogy véssen ki az állam minden állami alkalmazottra, akinek háromezer pengőn felüli fizetése van, 5—15 százalékig terjedő kényszerkölcsönt, vagy takarékosági kölcsönt.

Erdélyi Lóránt alispán válaszolt a felszólalásokra, majd az alispán jelentését a közgyűlés elfogadta. Az indítványok közül a forgalmi adó eltörlésére vonatkozó indítványt elvetette a törvényhatóság.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC.

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (Budapest, V., M. kir. Földmivelésügyi minisztérium) közlése szerint

munkát keres:

Weisz Antal (Budapest, I., Farkasrét, Kakukhegy, Pöslingermajor) egy ötven év körüli embert, teljes ellátással. — Szőnyi Ferenc dr. ügyvéd (Budapest, V., Nádor-u. 11.) melegezés szerint egy olyan földművest, aki a virág, gyümölcs- és konyhakertészethez ért és az állatok gondozását is vállalja. — Becsey Károly ny. ezredes (Baracska, Fejér vm., Csontos-kurta) 1931. január 1-re egy névs éves gazdasági cselédet keresnek és egy nőlen mindenest. Jelentkezés fenti címen: Ujházy László ny. gimnáziumi igazgatónál.

Fegyver, lőszer és javítás

a legolcsóbban Mravkó utóda Gyurusz György puskaműves és kereskedő, Budapest, IV., Károly-körút 22. (Udvarban)

A fagykárkölcsonök meghosszabbítását, a határidőpiac azonnali felfüggesztését, és a földvásárlások megindítását kéri a gazdaképviselek.

Az egységspárti képviselők kisgazda csoportja szeptember hó 10-én Mayer János földművelésügyi miniszter elnöklete alatt értekezletet tartott a földművelésügyi minisztériumban. Mayer János földművelésügyi miniszter az értekezlet megnyitása után kegyeletes szavakkal elparentálta Vass József népjóléti minisztert.

— Nem a mi pártunkhoz tartozott Vass József, — mondotta többek között a miniszter — de cselekedetei és a főságos szive olyan szorosan odakapcsolta a falu népehez, szociális intézkedéseivel és mindenkit magához ölelő nagy szeretetével úgy belopta magát minden magyar ember szívébe, hogy nemcsak a kormánynak pótolhatatlan veszteség az elhunytja, hanem az egész magyar nemzetnek is.

A földművelésügyi miniszter ezután vázolta a mai gazdasági helyzetet és rámutatott arra, hogy a mai gazdasági helyzet nem magyar tünet, hanem világjelenség és ebben a most folyó súlyos gazdasági harcban az az állam lesz a győztes, amelyik jobban bírja idegekkel.

Kivánságok, panaszok.

Ezután Gaál Endre dr. volt az első felszólaló, aki rámutatott arra, hogy a mai viszonyok között a fagykárkölcsonöket képtelenek a tisztántúli gazdák visszafizetni és halasztást kérnek. A miniszter kijelentette, hogy a halasztás megadása végett közhøjnér Wekerle Sándor pénzügyminiszternél.

Madai Gyula a bolettapanaszokat tette szóvá. Sürgötte, hogy a pénzügyigazgatóságok az adókövetéseknél vegyék figyelembe a tizenkét pengős buzaárakat, végül azt indítványozta, hogy a kormány hasson oda, hogy a teartilgyarak olesó népruházati típus-cikkék előállításával is foglalkozzanak.

Jókai-Ildás Miklós a Gyümölcseszczorgalmi Részvénytársaság monopolisztikus jogait ostorozta és a kis gyümölcseszczermelők sérelmeit hangoztatta.

Muszi István hasonló felszólalása után Meskó Zoltán a borfogaztási adó eltörlését indítványozta.

Sokorópátkai Szabó István azt javasolta, hogy az 50 pengő kataszteri tiszta jövedelemen aluli kisgazdák adóját már a folyó évben töröljék.

Péntek Pál kifejté, hogy a mai nehéz gazdasági bajoknak a kufforrása a szén drágasága. A kormány tehát elsősorban a szén árát szabályozza.

Berki Gyula dr. azt indítványozta, hogy a MAV negyven százalékkal szállítsa le a gabonánál tarifáját, vagy pedig olyan egységes tarifát állapítson meg, amely által minden állomáson egyforma tarifa legyen érvényben. A gabona árkatasztrófájának főokozóját a határidőpiac tülhajtott spekulációját tartja, niért is javasolta, hogy a kormány hat hónapra függeszse fel a tőzsdén a határidőpiacot, valamint tiltsa el a bankokat a gabonavásárlástól.

Jánossy Gábor azt kívánta, hogy a gabonatorvénynek a bérbeadó és bérlőre vonatkozó paragrafusait sürgösen úgy módosítsák, hogy az összes adókkal terhelt bérbeadót illesse a gabonajegy értéke, vagy ennek a megosztása a felekre kötelező legyen.

Krisztian Imre bejelentette, hogy a hevesmegyei kisgazdák 14-én vármegyeli nagygyűlést tartanak, amelyre a csoportot meghívta.

Csontos Imre hosszasan foglalkozott a hitelkérdéssel és annak mihamarabbi és helyes megoldását sürötte.

Csizmadia András tiltakozott a boletta árának esetleges fel-emelése ellen, valamint a buza árminimálásának gondolata ellen. Sürgötte a kivételre kerülő gabonának a határig szóló szállításnál a fuvardíj sürgös visszatérítését.

Neubauer Ferenc dr. a gyufakölcsonökből megmaradt tüke és mindazon összegek öszvevonását és felhasználását sürötte, amelyek a kormány részéről megmozdíthatók. Ezeket az összegeket fordítsák sürgösen földvásárlásokra, mert ez vérpezsdülést jelent az egész mezögazdaságban. A malmoknak adják meg a bolettakedvezményt, ennek ellenében azonban kötelezzék őket arra, hogy újból 10 százalék vámért és két százalék portás ellenében örlessenek.

Tankovits János azt kívánta, hogy a kormány ejtse el a malmoknál a 8 százalékos forgalmi adót. Súlyosan kikelik azok ellen a malmok ellen, amelyek tulságosan kiörlik a buzát és figyelmeztette a kormányt, akadályozza meg a nagymalmoknál, hogy ne vegyenek ki negyven százalék első lisztet a buzából.

Az értekezlet kimondta még, hogy a szentgáli jubiláris gazdaggyűlésen a kisgazdaképviselek teljes számban részt vesznek.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara értekezlete a gabonaár emeléséről.

Szeptember hó 12-én tartotta az Országos Mezőgazdasági Kamara egyesített közzgazdasági és mezögazdasági szakosztálya értekezletét a gabonapiac kedvezőtlen helyzetére és az ezzel kapcsolatos, szükségesnek látszó intézkedések tárgyában.

Purgly Emil elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy a gabona kérdése nem olyan természetű, amely hónapokig terjedő tanácskozást tür, hanem azonnali intézkedésekre van szükség. Hoyos Miksa gróf kérte az értekezletet, nyilatkozzék abban a tekintetben is, hogy mennyiben helytálló az a több oldalról megnyilvánult felfogás, hogy a gabonajegy okozta volna a gabona árzuhanását. Csizmadia András nézete szerint komoly gazdasági tényezők a vidéken sem állítják sehol sem azt, hogy a gabonajegy volna oka a buza árcsökkenésének. Vitéz Purgly Emil az értekezlet tagjainak egyhangú véleménye alapján megállapítja, hogy sem a kereskedelem, sem pedig a malomipar a gabona áresését nem tulajdonítja a bolettának.

Ezután Marschall Ferenc országgyűlési képviselő, kamarai igazgató négy kérdést terjesztett elő, melyekkel

szemben a kamara már állást foglalt. A kamara állásfoglalását Serbán István dr. főtítkárra a következőkben ismertette:

I. Kéressék föl a kormányzat arra, hogy a gabonajegy-rendszer változatlan fenntartása mellett az ipari vámbevételek egy részének felhasználásával tegye lehetővé a buza és a rozs ára és a termelési költségek közötti nagymérvű diszparitás teljes kiegyenlítését, ami olyan módon valósítható meg, hogy az állam megfelelő tényezők útján sürgösen gondoskodik kivételre minőségileg alkalmas gabonafölösleg öszvezárlásáról és a mennyiségnek oly térítés mellett való kivételéről, amely a mindenkori exportparitás és a gabonatermelés költségei közötti különbözetet kiegyenliti, azaz, amely a belföldi árat öszszhangba hozza a termelési költségekkel. A fölme-

Eladó csárdahelyiség
A kisújszállási határban egy jó forgalmu csárdahelyiség és fél hold földdel, mindentéle korcsmai felszereléssel és italmérségi engedéllyel, köút mentén és vasútállomás közelében szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad: **Juhász István Kisújszállás, Márialaki csárda.**

rülő árkülönbözetet az ipari vámbevételek terhére az államkincstár viseli. Ennek végrehajtása céljából az illetékes kormánytényezők vezetése mellett az érdekeltség bevonásával intézőbizottság alakítandó.

II. A kamara ismételten felkéri a kormányzatot arra, hogy a gabonaleveleknél az exportörök által történő beváltásánál kívánt igazolási eljárás gyorsítottassék.

III. Az 1930. évi XXII. t.-c. a gabonajelzólógról szóló rendelkezésének gyakorlati megvalósítását elő kell mozdítani és gondoskodásnak kell történni arról, hogy e célból a hitelgénylők számára olesó kamatozású tőke álljon rendelkezésre.

IV. Az Országos Mezőgazdasági Kamara mulhatatlanul szükségesnek tartja a minőségi búzatermelésnek az eddiginél erősebb és szélesebb körű intézkedésekkel való beható irányítását, amiért is felkéri a földmivelés-

ügyi kormányt, hogy a már ugyanis tervbe vett buzatermelési szakértekezletet mielőbb hívja össze.

V. Alakíttassék a kormány kiküldöttjének vezetésével az érdekeltségből álló olyan szakbizottság, amelynek feladata állandóan figyelemmel kísérni és ellenőrizni egyrészt a gabonáruk, másrészt az őrlemények (liszt, takarmányliszt, korpa), valamint a kenyér ára alakulását, illetve egymáshoz való viszonyát és aránytalanságok esetében azok elhárítása céljából javaslatot megtenni.

A kamara javaslatai fölött mélyenszántó vita indult meg, majd Purgly Emil elnök összefoglalva az értekezlet anyagát, megállapította, hogy az értekezlet túlnyomó többsége elfogadta a kamara javaslatait. Egyben bejelentette, hogy e javaslatokat a kamara a legrovidebb időn belül az illetékes kormányzati tényezők elé fogja terjeszteni.

Negyven rend ruhája van az elfogott kommunista vezérnek.

Mult számunkban megírtuk, hogy a rendőrség Földes-Feldmann csepeli posztógyári igazgatót kommunista üzemel miatt elfogta. Földes kihallgatását szeptember 8-án délelőtt befejezték. Az igazgató elismerte, hogy ő irányította a kommunista szervezkedéseket, amelyekre hatalmas összegeket kapott Moszkvából.

Mint ismeretes, a rendőrség letartóztatta a Földessel közös háztartásban élő, 53 éves Fink Emmát is, akit a szovjet rendelt Földes mellé segítőként. A rendőrség letartóztatta még Récsai-Reisinger Árpádot is, aki Föld-

deszel együtt került a rendőrségre. A házkutatás alkalmával a kommunista gyárigazgató lakásában nem kevesebb, mint negyven rend legfinomabb szövetből készült ruhát találtak. Egy színültig teli szekrény drága selyemfehérneműt is találtak Földes szobájában; cipője pedig nem kevesebb volt, mint negyvenöt pár. Fink Emma szekrényében ötven selyemruhát, ötvenhárom pár cipőt, négy bundát — amelynek mindegyike több ezer pengő értékű — és tizennyolc darab legújabb divatu kalapot találtak.

A rendőrség tovább folytatja a nyomozást.

Zászlóbontó fáborszásra jöttek össze a hevesvármegyei kispaszádák Kál-Kápolnán.

Kápolna, szeptember hó 14.

A hevesvármegyei kispaszádák parlamentje szeptember hó 14-én, vasárnap zászlóbontó gyűlést tartott Kál-Kápolnán. Kora reggel valóságos kocsitábor lepté el a vasut előtti térséget. Kifozott, féllétrángra vetett lovak, kerékpár-tömeg, dínnyés sátor, laci-konyhák, deszkabódék, a vendégsereg autói élénkítik a komoly feketeterűhás magyarok seregét.

Sőtét a tömeg és morajlik, mint a tenger. Apró hullámok szaladnak végig az embergyűrű hátán. Beszélgetnek pipászok mellett. Lehetnek vagy kétezen. Fegyelmezetten készülnek a nagy napra azok, akik ezelőtt husz-harminc esztendővel a Tarna völgyében elindították a kispaszád-mozgalmat.

A hevesvármegyei kispaszádák összejöttek, hogy egymás között nyíltan, őszintén megtárgyalják ügyeiket és elmondjanak mindent, ami a mai nehéz időben nyomja a lelküket. Ez a gyűlés nemcsak panaszkiáltás, hanem egyuttal seregszemle volt. Biztosítéka annak, hogy a magyar falu népe szigorúan örködik, hogy ebben az országban ne lehessen újra felfordulást rendezni. De

a gyűlés keretében rámutattak szerveztlenségükön kívül arra is, hogy a magyar falu helyzete rendkívül nehéz.

Válságos időkét élünk és mozog a föld a kispaszádosztály alatt. A kispaszád-társadalom nehézségei nagymértékben szerveztlenségében, nemzetgazdasági szempontból pedig elszigeteltségükben rejlenek. A falu népének számszerűségét, hitét, a mélyszécs hazafiságában rejlő forrást és erőt csak a nemzet érdekében szabad felhasználni. Ilyenfajta beszédek hangzottak a történelmi levegőjű kápolnai téren.

A hevesvármegyei kispaszádai gyűlésére nagy érdeklődéssel jöttek össze a vármegye kispaszádai. Majdnem minden falu képviselve volt. Jöttek vasuton, kocsin, biciklin, gyalog, ki ahogy tudott. A közönség soraiban ott láttuk Hedry Lőrincet, a vármegye főispánját, Okolicsányi Imre alispánt, Hevesy Gusztáv v. főjegyzőt, Buzás Endre v. másodfőjegyzőt, Szabó Gyula, Gróler Ferenc, Schranzl Imre főszolgabírókat, Szabó Sándor, Csizmadia András, Gálly Dénes, Gyulai Imre, Ivády Béla, Keglevich gróf, Gubicza Ferenc, Kuna P. András, Muszti Ferenc képviselőket, Borhy Sándor, Plósz István felsőlázi tagokat, Illés János, Kanizsó György, Tóth János, Kassa Kristóf, Toldi György, Forgács Miklós tekintélyes gazdákat, a Faluszövetség kiküldöttjét és az összes gazdaszervezetek képviselőit.

A gyűlést Plósz István hazafias szavak keretében nyitotta meg. Rámutatott arra, hogy nem vagyunk rendbontók, mert építeni akarunk. Legyünk komolyok és a komoly időknek megfelelően tárgyaljunk. Vannak panaszaink. Szívesen dolgozunk inaszkadással, de kérjük, hogy a terhek is arányosan legyenek csoztva. Mert ma a kartel fojtogatja a falu népet. Meg kell tehát erőnkert szervezni, mert csak így remélhetjük a jobb jövőt, ha annak nemcsak nézői, hanem részesei, kimunkálói is leszünk.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után Toldi József gyöngyösi kispaszád ragyogó ékeszólással a mezőgazdasági hitel kérdéseiről beszélt.

— Elsodrótunk az idők folyamán — mondotta — a buza ára alacsony, a hitel meg drága lett. Olesó buza, drága kamat. Ez a nyomoruság oka, amely lassanként, ha nem eszünkünk a falu terheit, felboríthatja az egyensúlyt. Meg kell rendszabályozni a szeszartelt, amely sakkban tartja a termelő népet.

**Borsajtók,
szőlődaralók,
borszivattyúk,
bortömlők, borszűrők, a bor kezeléséhez és forgalomba hozásához szükséges anyagok és eszközök. Kénlap, csapok, palackok, parafadugók, cimkék stb.**

CÍFKA JÓZSEF

pincegazdászati cikkek szaküzlete

Budapest, V, Vilmos császár-ut 48. sz.

Telefonszám: Automata 228-92.

Toldi József előadása után Kassa István bíró fejtegette meggyőzően a mezőgazdasági helyzet nehézségeit, kivételre a vasúti díjszabás leszállítását és a nagyfizetésű álláshalmazások megszüntetését.

Majd Krisztián Imre, a kerület képviselője, időszzerű politikai és gazdasági kérdések címen hatalmas előkészülettel tárgyalta a mai helyzetet.

— Sohasem volt nagyobb szükség — mondotta — hogy összefogjunk, mint ma. Meg kell keresnünk a kivetető utat. Sok a panasz. Beteg országban betegek az emberek is! A panaszok akkor volnának jogosak, ha a kormány nem akarná orvosolni. Mayer János minden gondja az, hogy megtaláljuk a gazdasági egyensúlyt. Ne hallgassunk azokra, akik most kizsákmányolást bontogatnak, annak idején pedig ténykedéseiket gáncsolták és sikereit elbuktatni törekedtek. *Békebontás helyett vállaltatve dolgozzunk a nemzet megmentéséért.*

Krisztián Imre hatalmas beszéde mély benyomást hagyott a lelkekben. Forgács Miklós v. képviselő az adóért szólott, Csizmadia András, Gubicza Ferenc, Muszti Ferenc és Szabó Sándor képviselők is felszóltak.

— A bajokat, ha teljesen nem is lehet megszüntetni — fejtegette Szabó Sándor — enyhíteni azonban lehet. A keserűség csak alkotmányos formában buggyanjon ki, így könnyebb a sebeket orvosolni.

A beszédek után Bognár János párttitkár jelentette be, hogy a megyei pártszervezetet minden járásban és községben megalakítják.

— Hisszük — mondotta — hogy szervezkedésünk nem lesz szalmaláng, amely minden eredmény nélkül ellobban.

Plósz István elnök indítványára ezután egyhangulag elfogadták a határozati javaslatokat. A pártvezetőség a gyűlés határozatait megküldi az illetékes minisztériumoknak is. Az elnök hazafias záróbeszédében kiemelte, hogy Heves vármegye

kiszolgáltatottsága megmutatta a mai nagygyűlésén azt, hogy nyugodtan tárgyalja a nehéz és súlyos kérdéseket.

A gyűlés táviratilag üdvözölte Horthy Miklós kormányzót, Bethlen István grófot és Mayer Jánost.

A minden tekintetben sikerült, nagyszabású gyűlés a Himnusz szavaival ért véget.

Szekeres László.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

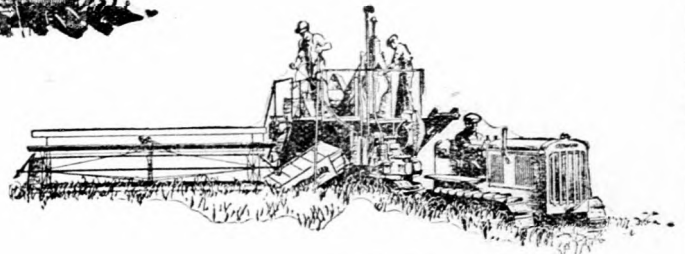
Pirostarka tehének igazása.

Irta: Csukás Zoltán dr.

Hazánkban a tehének igazását csak szegényebb vidékeken alkalmazták a multban, míg az utóbbi években a nyomasztó gazdasági viszonyok folytán újra kezd hódítani. Az alacsony termény- és állatárak folytán elszegényedett kisbirtokosok, de még inkább azok, akik a földreform folytán földhöz jutottak, de lóra már nem jutott, csak 1—2 tehenre, lassanként példát vettek a havasi vagy alpesi gazdálkodási módról, amely helyeken a teheneket igazzzák. A tudomány és a gyakorlati tapasztalat ugyan már kimutatta, hogy a tehen igazásra nem alkalmas, sőt helyenként hazánkban ily igényes fajtát tenyésztenek, amelynek még az az ut is fásasztó, amelyet a viszonylag távoli legelőre való ki- és hazasétálás jelent. Egy külföldi vizsgáló kimutatta azt, hogy 7½ km.-nyi

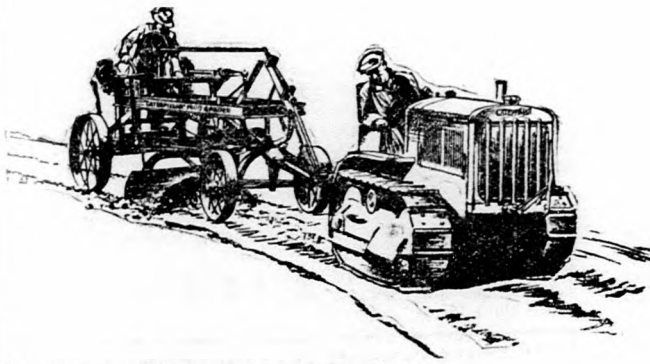

IGY SZÁNT

IGY ARAT

Gépeink százféle célra használhatók. Minden munkáról külön ábrás prospektust készséggel küldünk.

IGY ÉPIT UTAT

STEYR MŰVEK RT.
BUDAPEST, VI.,
Lehel-utca 25. sz.

Kender és len bérfonását

legolcsóbb áráért vállalja a Hirdi kenderfonógyár Pécs mellett.

Kérjen egy levelezőlapot árjegyzéket és felvilágosítást.

séta után a tehének csak felényi tejet adtak, mint az előző napokban. Felesleges volna azonban vitába szállani a könyörtelen jelen gazdasági kényszerűségével s meddő volna gazdáinknak azt ajánlanom, hogy ne igázzák teheneiket. A baj nem is annyira abban van, hogy a tehének igásmunkát teljesítenek, hanem abban, hogy azokat rendszertelenül és megerőltető munkára használják. Hiszen egy könnyű félnapos vagy negyednapos boronálás annak a tehénnek az egészségére bizonyára jobb hatással van, mint ha azt a pirostarka tehenet az istállóba kényszeríti a gazda, vagy annál sem árt jobban, ha a távoli kiégett, elgyomosodott közlegelőn ténfereg elegendő táplálék hiányában a szerencsétlen törpebirtokos még szerencsétlenebb tehene. De a mi viszonyaink mások is, mint a külföldi államoké. Nevezetesen hazai pirostarka fajtánk egyik őse a svájci pirostarka hazájában sem tuligényes, másik őse, a magyar marha pedig a világ legelső igásállata. A hazai pirostarka a magyar marhától örökölte nagy erejét, igénytelenségét és szívósságát, kitarását, csontzilárdságát, csülkei keménységét. Mutatja a hazai pirostarka erőbeli kiválóságát az is, hogy a legtöbb dunántúli uradalmunk hazai pirostarka ökröket alkalmaz. Továbbá mentségére szolgálhat pirostarka teheneink igázásának az a körülmény is, hogy azok jóval kevesebb tejet adnak, mint a nyugati államoknak csak a tejhozamra kitenyésztett fajtaik. Ennélfogva, ha az igázás révén veszendőbe megy is a remélt tej harmada, negyede, még akkor is kisebb lesz a veszteség a tej ára révén, mint amennyit kitesz az így elvégzett igásmunka értéke.

Hozzávéhetjük ehhez azt, hogy sok faluban a tej ára annyira alacsony és a közlekedési viszonyok oly rosszak, hogy a tej nyersen nem talál vevőre, hanem vajjá dolgozza azt fel a ház asszonya. A valódi helyzet még előnyösebb alakul akkor, ha figyelembe vesszük azt, hogy törpebirtokosaink kezén levő szarvasmarhaanyag még igen sok magyar marhavért tartalmaz, továbbá, ha figyelemmel leszünk azokra a hazai és külföldi kísérletekre, amelyekben a pirostarka szarvasmarhák a mérsékelt igázás révén az eredeti tejhozamnak csak mintegy 8—10 százalékát veszítették el, ellenben a tej zsirtartalma magasabb lett, úgy hogy a tehének tejszirban ugyanannyit adtak ki magukból, mintha nem lettek volna igázva. Tehát ha a tej nyersen nem adható el, akkor veszteség nem is éri a gazdát, mert a kevesebb, de zsirosabb tejből ugyanannyi vaj köpülhető, mint a több, de higabb tejből. Hangsúlyozom azonban, hogy mindez csak mérsékelt munka esetére vonatkozik. Mi tehát az a mérsékelt munka? Mérsékelt munkát csak könnyű talajon, félnapi munka mellett, jó és nem kapaszkodós utakon, nem zord, sem forró napokon végezhet a tehen. Ilyen könnyebb munkák lehetnek a könnyű munkálatu földek tarlószántása, boronálás, takarmánynak, fának hazahordása stb. Még az ilyen munka sem alkalmas annyira a tehének egészségének a megővésére, mint a rendszeres legelőre járás. Ellenben sokkal alkalmasabb, mint az állandó istállózás, s azokon a helyeken, ahol a teheneiket okszerűen igázzák, a gumókor is ritkább, mint az istállózott tehenészetekben. Semmi esetre sem szabad a teheneiket közvetlenül a borjazás után, esőben, hidegben, forró napokon és félnapnál tovább igázni.

Megerőltető használat révén a tej zsirtartalma is csökken, a tejszir nehezen válik ki, nehezen köpülhető és a vaj

is mellékszert kap. Hogy a megerőltető használatnak egyébb hátrányai is vannak, az természetes, de ez alkalommal csak a teje gyakorolt hatásáról beszélek. A cél az, hogy ott, ahol a teheneiket a kisebbre igázni kénytelenek, vegyék figyelembe a fentebb mondottakat és csak a megengedett mértékben vegyék igénybe erre a célra teheneiket. Mert csak így érhetik el azt, hogy az igázás egyaránt hasznára váljék a tulajdonosnak és állatjának s a megtakarított igástóke és takarmány révén a kis birtokból is nagyobb jövedelem és biztosabb megélhetés legyen. Az a kisbirtokos tehát, aki 1—2, vagy akár 5—10 hold egy tagban levő és közeli homokfölddel rendelkezik és fuvar hiányában lovát nem tudná kellően foglalkoztatni, nem hibáztatható, ha teheneit kíméletesen felhasználja igázásra. Aki azonban a majd remélhetőleg meginduló építkezésekhez 10—20 km.-ről akar teheneivel téglát, homokot fuvarozni, messze malmokba 8—10 mázsás rakománnyal járni, cséplőt huzatni, nehéz dombos agyagföldröket mélyen szántani stb., az elsősorban saját magának az ellensége.

Apró jó tanácsok.

Biborhere jó takarmányt ad a jövő tavasszal, ha 16 kg. magot 15 kg. rozssal keverve vetünk el 1 kat. holdra. Kedvező időjárás mellett már április végén virítanak szép piros virágai. Ekkor megérett a kasza alá. Ha késlekedünk levágásával, akkor elfásul. Zölden minden állat szívesen eszi.

Közönséges eperfaikba ojtunk bécsi vagy törökepret, mikor is nem lesz ugyan a fának olyan nagy lombja, de annál nagyobb, izletesebb, cukorba eltételre is alkalmas gyümölcse.

Lucernásaink megmunkálásáról el ne feledkezzünk! Ezeket most ősszel terhelt fogással meg kell hasogatni, majd holdanként 150 kg. szuperfoszfáttal behinteni.

Burgonyaszedés előtt tanácsos megjelölni azokat a töveket, melyek beteges és mindenekelőtt ezeket szedjük fel. Az alatta levő gumókat, ha már romlásnak indultak, ássuk el mélyen, ha pedig még épeknek „látszanak“, akkor mielőbb használjuk el állatok etetésénél. Ne is próbáljuk tőre eltenni, mert úgy se sikerül megőrizni romlás nélkül, másrészt a még egészségesnek látszó, de azért már fertőző gumó megfertőzi a veremben egészséges burgonyatermésünket is. A beteg tövek szárát hordjuk egy kupacra, keverjük száraz szalmával, azután gyujtsuk meg, hogy a betegség gombacsirái megsemmisüljenek. Kár volna a beteg szárát a földön fekvé hagyni, mert hiszen így földünkön szétszóródna a betegség csirája s a következő években még nagyobb veszteséggel kellene számolnunk.

A méz eltartására legalkalmasabbak az üveg-, a fehérbádoggal vagy a zománcozott cserépedények. Faedények nem megfelelőek, mert a méz kiszáradja őket, repedezteté teszi és így kifolyik belőlük a méz. Ha véletlenül kenyérmorzsa hullik a mézbe, akkor megavanyodik. Az ikrásodás nem jelent romlást; az ikrás méz 60 fok meleg vízbe állított edényben visszanyeri folyékonyágát.

A pinében mielőbb állapítsuk meg, hogy az új termés befogadására van-e elegendő hordóknak. A meglevőket tisztogassuk ki. A régóta üresen állókat nem elég csak kimosni, hanem ki kell forrázni vagy gőzölni. A netán penészes hordókat előbb sörtekefével kell alaposan kitisztítani. Hasonlóképp tisztogassuk meg a szüretnél használandó edényeket és pralkatrészeket. A szürettel ne siessünk, mert ezzel a minőség szenved. Fehér bor készítésénél a túlérés sohasé káros, de a vörös bor készítésénél nem szabad a kék szőlő leszedésével késlekedni, hanem az érett stádium elérésekor azonnal le kell szedni, mert különben a szinanyag elpusztul. Eső után közvetlenül se szüreteljünk, mert a szemekre tapadt víz növeli ugyan a must mennyiségét, de rontja a minőséget. Már pedig a silány bort nem keresi napjainkban senki, ha még oly olcsón kínáljuk is!

Földbirtokosok figyelmébe! Akik rövidesen jelentkeznek, azoknak még 30 holdon felül birtokuk folyósítunk 7 és fél százalékos típusú törlesztéses kölcsönt. Rövidebb vagy hosszabb időre. I., II., III., helyi nagykamtu tartozásokat illetégmentesen bekonvertálunk. - Helysini becsles nem kell. Ingyen felvilágosítást nyújtunk. **Agrária Rézvényintézmény Budapest, Erzsébet-körút 2.**

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A községházán is ki kell függeszteni a napi gabonaárjegyzést.

A belügyminiszter elrendelte, hogy azokat az árjegyzéseket, amelyeket a budapesti tőzsze árainak megfelelően a posta naponta megkap és kifüggeszt, másolatban azonnal át kell küldeni a belügyminisztérium alá tartozó közigazgatási hatóságoknak is és azok is kötelesek az ártáblát látható helyen naponta kifüggeszteni, sőt a községben ki is doboltatni. A belügyminiszter ezzel a kereskedelemlügyi miniszternek azt az akcióját egészíti ki, amely arra szolgál, hogy a vidéki gazdaközönség a gabonaneműek áráról pontosan és gyorsan tájékozottatást szerezzen.

Tejtermelők értekezlete az OMGE-ban.

A tejgazdasági helyzetnek és főleg a sérelmes új tejszerződési feltételeknek megbeszélése céljából a tejtermelő gazdák nagyobb számban értekezletre gyűltek össze az OMGE-ban. Az értekezlet Tahy István elnökletével szükségesnek mondotta ki legalább is a mai 36 filléres budapesti fogyasztói tejár fenntartását és ennek érdekében minden intézkedés megtételét. A budapesti tejkereskedelem átszervezéséhez és a költségek csökkentését biztosító racionalizáláshoz a kormány támogatását kéri. Az értekezleten kialakult vélemény szerint a mai gazdasági helyzetben nem lehet addig várni, amíg a benyújtás előtt álló kartell törvény megadja a formális felhatalmazást a kormánynak a beavatkozára, hanem annak szellemében máris megfelelő intézkedéseket kell tenni a tejtermelés jogos érdekeinek hathatós megvédésére és a tejjáállatok együttes kartell-szerű eljárásának megtörésére.

A borkereskedő forgalmiadó-mentesen adhatja el sajáttermésű borát.

Bár a forgalmiadótörvény maga adómentességet biztosít az őstermelő részére a sajáttermésű borának eladásából származó bevétel erejéig, egyes helyeken az adóhatóságok mégis a forgalmiadó megfizetésére kötelezték a borkereskedőket akkor is, ha sajáttermésű borukat adták el illeték körében. A pénzügyminiszter ebben a kérdésben a következő magyarózó rendelkezést adta ki: *Mentes az általános forgalmiadó alól a borkereskedőknek sajáttermésű bor eladásával szerzett bevétele abban az esetben, ha üzleti könyvvezetésből pontosan és külön-külön meg lehet állapítani, mennyi jövedelme volt saját borainak és mennyi az eladás céljára vásárolt borok forgalmából eredő jövedelme.* A vásárolt borok eladásából származó bevétel ellenben természetesen forgalmiadó alá esik.

Országos szőlészeti kongresszus és kiállítás Balatonfüreden.

Az Alsó-dunántúli Mezőgazdasági Kamara (Kaposvár) szőlő-, borkereskedelmi és gyümölcsstermelési szakosztálya, a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesületével karöltve szeptember hó 27., 28. és 29-én szőlésznapokat rendez Balatonfüred-Füredön, melynek kimagasló esemény lesz a szeptember hó 28-án, vasárnapon, a fürdőtelep gyógytermében megtartandó VII. országos szőlő- és borkereskedelmi kongresszus. A szőlésznapokkal egyidejűleg ország-

Megszepent kisleány a tótkhalom tetején.

gos szőlő- és borkiállítás is rendeznek borkóstolóval és szüreti felvonulással kapcsolatban. A kiállításon a legjobbnak minősített anyagot tiszteletdíjjal és elismerő oklevéllel jutalmazták.

Leleplezték Gödöllő hőseinek emléktábláját. Szeptember hó 7-én fényes ünnepség keretében leplezték le a gödöllői hősök emlékművét, amely Siklody Lőrinc szobrászművész alkotása. Az ünnepségen Horthy Miklós kormányzó felesége kíséretében jelent meg. Az ünnepi beszédet Endre Zsigmond országgyűlési képviselő mondotta. A hősi emlékmű leleplezésével kapcsolatban ünnepelte ötvenéves fennállási jubileumát a gödöllői tüzoltóság. A jubileumi ünnepségen huszonkét környékbeli község tüzoltósága jelent meg és az ünnepséggel kapcsolatban járási verseny volt, amelyen a vándordíjat Pécel község, az első díjat pedig Rákosliget és Kistarcsa községek tüzoltói nyerték. A második díjat Gödöllő és Nagytarcsa tüzoltósága vitte el.

Magyar agrárkérdés a Nemzetközi Diákkongresszuson. A Brüsszelben most bezárt Nemzetközi Diákkongresszuson, amelyen harminchét állam hivatalos kiküldöttje vett részt, az időszerű politikai és diáksociális kérdések egész sora került tárgyalásra. Magyarország részéről dr. Valkó László, az Országos Széchenyi Szövetség alelnöke, a magyar főiskolai ifjuság falu-mozgalmakban való részvételéről és agrárvonakozásu tevékenységéről tartott előadást. Ismertette az Országos Széchenyi Szövetség működését, amelyet huszonöt évvel ezelőtt alapított Schandl Károly dr., az akkori egyetlen ifjuság egyik vezére. Felhívta a Nemzetközi Diákkongresszus figyelmét az agrárkérdés fontosságára és hangsúlyozta, hogy ebben az irányban is szükséges a nemzetközi kapcsolatok megteremtése és a közös együttműködés. Az előadás igen nagy érdeklődést keltett.

Tizenötmillió munkanélküli van Amerikában, Angliában és Németországban. A munkanélküliség áradata feltartóztatatlanul növekszik. A világ három legnagyobb ipari államában, az Egyesült Államokban, Angliában és Németországban együtt tizenötmilliónyi főt számlál a munkanélküliek serege és a növekvésnek egyáltalán nincs még vége. Németországban a legújabb adatok szerint már 2 és 3/4 milliót ért el a munkanélküli létszám és ezek közül 400.000 egyáltalán semmiféle segítségben sem részesül. A birodalmi konjunkturakutató intézet közlése szerint azonban decemberre már minden jel szerint három és félmillióra növekszik ez a létszám, sőt januárra a német munkapiacnak még további romlására lehet számítani. A többi államokban a helyzet általában véve semmivel sem jobb, mint ezekben.

Az új magyar generáció problémái. Az Országos Széchenyi Szövetség előadásorozata az új magyar generáció problémáiról könyvalakban is megjelent. Tartalma: Vass József dr. (†) m. kir. népljélő és munkügyi miniszter: „Ifjuság és közélet”. Schandl Károly dr. ny. államtitkár: „Ifjuság és közigazdasági élet”. Kunez Ödön dr. egyet. tanár: „A jogászfifjúság jövő feladatai”. Milotay István dr.: „Az új magyar újságíró”. Verebelyi Tibor dr. egyetemi tanár: „Az új magyar orvosgeneráció”. Weis István dr., a Faluszövetség ügyvezető igazgatója: „Ifjuság és a falu”. Valkó László dr., az Országos Széchenyi Szövetség alelnöke: „Az új magyar generáció problémái”. A könyv ára 2 pengő és kapható az összes könyvkereskedésekben, valamint a Szövetség hivatalos helyiségében (VII., Károly-körút 1. sz.).

Halálra ítélték a gyilkos csendőrt. Lapunkban anakidején megemlékeztünk arról a borzalmas gyilkosságról, amelyet Ambrus István szalántai csendőr követett el, aki a szalántai postamesternőt és testvérét meggyilkolta. A gyilkos csendőrt most vonta felelősségre a pécsi honvédtörvényszék, amely Ambrus Istvánt rablőgyilkosság büntette miatt lefokozásra és a csendőrség kötelékéből való kicsapás mellett kötél általi halálra ítélte. A bíróság súlyosbíttó körülménynek vette, hogy Ambrus, mint a csendőrség tagja gyilkosságra vetemedett.

Gránáttal halásztak. Bukovina fővárosa, Csernovitz közelében lévő Poiana községben négy földműves katonai gránátot szerzett, amellyel halásznál próbálták. A földművesek kezében felrobant a gránát s a négy embert darabokra szakította. A kiállított bizottság nyomozást indított annak megállapítására, hogy honnan szereztek a földművesek a katonai gránátot.

A dán király hatvan esztendő.

X. Keresztély dán király szeptember hó 26-án ünnepli hatvanadik születésnapját. 1912-ben lépett atyja, VIII. Frigyes trónjára. A király közel huszestendős uralkodása alatt teljes mértékben megszerezte népe szeretetét.

A Kormányzó Ur kihallgatáson fogadta az építész-kongresszus kiküldöttjeit. A Budapesten üléselő nemzetközi építész-kongresszus tagjai szeptember 7-én ismerkedési vacsorára gyűltek össze a Hungária nagyszálló termében, ahol a kormány nevében Petri Pál államtitkár, a főváros képviselőjében Liber Endre tanácsnok, a műegyetem nevében pedig Wálder Gyula építésztanár üdvözölte az idegen vendégeket. A kongresszuson résztvevő huszonöt állam egy-egy kiküldöttje Kertész K. Róbert államtitkár vezetésével szeptember 8-án megjelent a gödöllői királyi kastélyban, ahol Horthy Miklós kormányzó kihallgatáson fogadta a kiküldötteket. A kormányzó hosszasan elbeszélgetett a külföldiekkel és angol, francia, olasz, német és spanyol nyelven szólott az idegen építészekhez. Az építészek a kihallgatás után megtekintették a premontréi rend gödöllői székházát és gimnáziumát. Szeptember 8-án este fogadóestélyt terveztek az építészek tiszteletére, ami azonban Vass József helyettes miniszter-elnök tragikus halálára való tekintettel, elmaradt.

Népházat építettek Vásárhelykutas község. A közeli hetekben Vásárhelykutason a „Pusztakutasi Olvasókör”, a Faluszövetség támogatásával, a tanyavidéki lakosság nagyszámú részvételével gazdaggyűlést tartott, amelyen a tanyás gazdák gazdasági és kulturális kérdései kerültek szőnyegre. A gyűlést Kis Albert, az Olvasókör elnöke nyitotta meg. Ismertette a tanyavidék helyzetét és fölárta azokat a sebeket, amelyek egy kormányzatnak, mint a társadalomnak sürgősen orvosolnia kell, ha nem akarjuk, hogy a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság teljesen az anyagi romlás és a szellemi visszamaradottság fertőjébe kerüljön. Az elnök megnyitó szavai után Radnóti István, a Szövetség központi titkára, a Szövetség szervezkedését és az országos gazdasági helyzetet ismertette. Az előadás után élénk vita indult meg, amelyben résztvettek Berecz Sándor ref. lelkész, Balogh Sándor és Szabó Gyula állami tanítók, Pál Antal, Rostás József, Takács István és Kolomán Imre kisgazdák. A gyűlésen jelenlévők egyhangúlag elhatározták, hogy csatlakoznak a Faluszövetséghez és tevékenységüket ezennel a Faluszövetség tanácsai és utmutatásai mellett fejtik ki. Az 1883-ban alakult és igen értékes munkásságra visszatekintő Olvasókör különben a földmiveltésügyi miniszter és a Faluszövetség támogatásával népházat építetett, amelynek felavatása ünnepélyes keretek között szeptember hónapban lesz.

Husz pengő a levegőből. A Meteorológiai Intézet szeptember 15-től 20-ig a magasabb légrétegek kikutatására műszeres léggömböket bocsátott a magasba. A vesszőfonatu kosárban elhelyezett műszereket a léggömbök szétpattanása után ejtőernyő hozza le a magasból. Az Intézet kéri a megtalálókot, hogy azonnal küldjenek sürgőnyt: Meteor, Buda címre, amely pontos címüket tartalmazza. Az Intézet erre a műszer elszállítására szolgáló ládát küld. Ha a műszer sörteslenül érkezik vissza az intézetbe, az összes költségeket megtérítik és husz pengő jutalmat adnak. Szigorúan tilos a lezárt műszerkosár felbontása, még kíváncsiságból is, mert a felbontás a műszer által felvett tudományos adatok épségét veszélyezteti.

Éhínség fenyegeti San Domingo lakosait. Mult számunkban megírtuk, hogy Haiti fővárosában, San Domingóban hetekkel ezelőtt rettenetes orkán pusztított. A mult hét folyamán újabb csapásokról érkeztek jelentések. A pusztító szélorkán után záporosó zuhogott a városra, amelynek kövekeztében a folyók és patakok úgy megdagadtak, hogy lehetetlen rajtuk a közlekedés. Óriási területek állanak víz alatt s leküzdhetetlen akadályokba ütközik a lakosságnak élelemmel való ellátása. Az elárasztott vidék lakosságát csak repülőgépek útján tudják élemezni s mintegy negyvenezer embert éhínség veszélye fenyeget.

Kettős ünnep Dombóvárott. Kettős ünnep zajlott le a mult hét folyamán Dombóvár községben. Kapi Béla evangélikus püspök szeptember 7-én adta át rendeltetésének az evangélikus egyházközség új templomát és leleplezte a dombóvári evangélikusok hősi halottainak emléktábláját. A püspök ugyanakkor két végzett teológust lelkészé avatott. A templomátadással kapcsolatban íkatták be Nádasy Imre dr. volt országos főkapitányt, a dombóvári egyházközség felügyelői méltóságába. Nádasy Imre székfoglalói beszéde után Kapi Béla püspök üdvözölte az új egyház-felügyelőt. Szeptember 9-én a dunamelléki református egyházkerület külső somogyi egyházmegyéje ülte a háromszázados évfordulóját. Az évforduló alkalmából a dombóvári református templomban díszközgyűlés volt, amelyen Ravasz László református püspök elnökölt.

Földrengés Nyulfalun. A győrmezei Nyulfalun községben, a községi előjáróság közlése szerint, szeptember 11-én reggel 9 óra előtt néhány perccel földrengést észleltek. A rengés következtében a házak falán lévő képek elmozdultak és a lámpák üvegei megzörrentek. Bánya Antal nyugalmazott igazgató lakásában a falóra közel öt centiméterrel mozdult el helyéről. A földrengés kisebb riadalmat okozott a község lakosai között, akik közül sokan az utcára szaladtak. Mikor azonban látták, hogy a földrengés nem ismétlődik, megnyugodva tértek vissza házaikba.

Törökországba utazók figyelmébe. A belügyminisztérium a napokban figyelmeztetést adott ki azok számára, akik Törökországba munkavállalás végett utaznak. A minisztérium felhívja a kivándorlók figyelmét arra, hogy csakis akkor utazzanak Törökországba, ha a törökországi munkaadók által adott és a sztabuli magyar követés által láttamoztatott munkaszerződésük van, amelyben pontosan megállapították a munkás havi-béretét és a munkaadó kötelezettséget vállalt a vasuti költségeknek megtérítésére. A belügyminisztérium azért figyelmezteti a kivándorlókat, mert sok esetben előfordul, hogy a szerződés nélkül kivándorolt magyar munkások munkaalalom hiányában a legnagyobb nyomorba jutnak.

Attila koporsója után kutat egy jászberényi gazda. Beleznyay Ferenc jászberényi gazda a napokban engedélyt kapott a hatóságoktól arra, hogy a Zagyva medrében ásásokat végezzon Attila sirjának felkutatása végett. Beleznyay szentül hiszi, hogy a kezei között lévő néhány adat alapján megtalálja a hun király sirját. A kutatásra saját vagyónából áldoz és nagyszámú munkáscsapattal kezdte meg az ásást. Új medret ásott a Zagyvának és a szárazzá vált régi mederben kutat Attila sirja után.

Sikertelen fenyegetés.

*Te irigy sors! mit vétettem én néked,
Hogy ellenem úgy forr benned a mérge?
Hisz akként megy játszmád, ahogy akarod,
Mégis üldöz átkos haragod.*

*Hagyd abba már... ne kergetődz barátom!
Ha pedig úgy nem tetszik, azt se bánom,
Folytasd tovább; de előre ki merem
Mondani, hogy... nyakadat kitekerem.*

*Nem is fogok veled tenni egyebet:
Legfeljebb még egy körmönfont zsinoget
Csavarok rád, úgy kötek fel egy szegre
A padláson, hol táncolhatsz kedvedre.*

Irtó: MÓNUS BALÁZS, Zsurk.

Dat.

*De szép leány, öröm nézni,
Összel meg fogom őt kérni.
A szülei nekem adják,
Ethervadni őt nem hagyják.*

*Férjhez adják idejében:
Mig szereltem van szívemben.
Ha idejét elmulasztja:
A virágát elhullatja.*

Irta: FURKA ANDRÁS, Dévaványa.

Ünnepelt jegyző. A Komárommegyei Jegyzők Egyesülete nemrégben tartotta évi közgyűlését Tatatóvároson. A gyűlésen melegen ünnepelték *Lugosi Gyula* volt tóvárosi főjegyzőt, aki negyven évi szolgálat után most vonult nyugalomba. A főjegyző a kormányzó érdemes működése elismerésül a negyedik osztályú magyar érdemkeresztel tüntette ki.

Botrány a kommunisták főtárgyalásán. A királyi ügyészség már hónapokkal ezelőtt vádiratot adott ki a nagyszabású kommunista bűnperben, amelynek több száz vádlottja van. Az egyik csoport ügyében szeptember hó 10-én tartották meg a tárgyalást. Mikor a bíróság tagjai bevonultak, a kommunisták hangosan kiabálni kezdtek és a kommunista Internacionálét énekeltek. A vádlottak kihallgatásuk alkalmával is folytatták botránys viselkedésüket, miért is az elnök a tárgyalást fel-függesztette. *A kiabáló kommunistákat megbíneselvec vezették ismét a bíróság elé s a törvényszék több hencegő kommunistát kisebb rendbűntetéssel sújtott.* Végül is az ügyész indítványára az elnök zárt tárgyaláson tartotta meg a bűnper tárgyalását.

Autószerencsétlenség áldozata lett Petrás Sári színművésznő. Szeptember 8-ára virradó éjszaka *Belgiumban*, az Antwerpen mellett lévő *Sainte-Anne* községnél a *Schelde*-folyóba zuhant egy párisi autó, amelyben *Petrás Sári*, a kiváló magyar primadonna ült egy angol hölgy társaságában. A szerencsétlenséget az okozta, hogy amikor az autót át akart kelni a folyón, egy szembejövő gépkocsi lámpái elvakították a sofőrt, aki azután az autót a komp helyett a *folyóba* vezette. A sofőr megmenekült, a kocsit utasai azonban a *Scheldébe* fulladtak. *Petrás Sári*, nem is olyan régen, a magyar operetszínpad egyik legnagyobb művésznője volt, akinek híre hamarosan elterjedt Európában. Londonban is sok sikert aratott. Néhány esztendővel ezelőtt hagyta ott a színpadot és férjhez ment *Th. Crocker*hez, a *Times* című angol napilap egyik munkatársához. Azóta csak az előkelő londoni társaságban szerepelt, ahol mindenki kedvelte. Halála őszinte részvétet keltett.

A m. kir. osztálysorsjáték október havában kezdődő XXV. sorsjátékára vonatkozó ismertetést a Belvárosi Váltóújság Rt. IV., Esküút 3. által előfizetőink címére elküldöttük és szíves figyelmükbe ajánljuk. Ezen régóta fennálló főújságosnál a lefolyt játékokban a sorsjegyvásárlók több főnyereményt csináltak. Húzás október 17-én és 20-án. Sorsjegyárak: egész sorsjegy 24 pengő, fél sorsjegy 12 pengő, negyed sorsjegy 6 pengő, nyolcad sorsjegy 3 pengő.

Tizenöt utassal felhorult egy teherautó. Szeptember 11-ére virradó éjszaka a Fejérmegyében lévő *Adony* község határában súlyos automobilszerencsétlenség történt. *Balla Lajos* rókáspolnai autófuvaros gyors teherautóján tizenöt vásári kereskedőt szállított *Simontornyáról* Budapest felé. A kocsit kormányozta *Adony* határában eltört és a megrakott teherautó utasokkal együtt az árokba fordult. A szerencsétlenség következtében a gépkocsit csaknem valamennyi utasa megsesélt. Az országúton haladók vették észre a szerencsétlenséget, akik azonnal értesítették az adonyi orvosokat. A járás főszolgabírája nyomban kihívatta a kispesti mentőket, akik a súlyosan sebesült kereskedőket bezárástolták a székesfehérvári kórházba.

Gyilkos rokonok. A Szentest mellett lévő Nagykirályszig huszonötös számú tanyán lakott *Fekete József* gazdálkodó családjával. Szeptember 9-én meglátogatta *Feketéket* *Feketé*né bátyja, *Molnár Imre* és annak édesanyja. Egy családi ügy elintézése közben *Molnárék* összevesztek a gazdálkodóval s a veszekedés hevében a férfiak áradt, kapát és baltát ragadva egymásnak mentek. A véres veszekedésben előbb *Feketé*né, majd pedig az ura esett össze s néhány perc alatt mindketten kiszáradtak. A kettős gyilkosság elkövetése után *Molnárék* nyugodtan hazatértek és a gyilkosságot csak másnap fedezték fel a csendőrök, akik azonnal letartóztatták *Molnár Imrét* és édesanyját.

SZIVÁRVÁNY.

A lánykérés.

A falu két gazdája, *Kömives István* és *Letenyei régi* harcot tartottak. Jobban mondvá, *Kömives* haragudott csak *Letenyéire*, mert azt hitte, hogy a köcsög tejfelt, amelyet *Jóska* gyerek a szederfáról véletlenül a fejére ejtett, az apja biztatására ejtette rá. Akkor meg is fenyegette, hogy a köcsönt majd visszaadja.

Közben mult az idő. A köcsögös *Jóska* és *Kömives* lánya megnőttek és a csizmás kis falusi kupidó aranyos nyílával egyik vasárnap szíven lötte őket.

Letenyei hallani sem akart a dologról, végre a két asszony megpuhította és elhatározta, hogy vasárnap elmege *Kömivesék*hez lánykérőbe. De minél jobban közeledett a vasárnap, *Kömives* annál nyugtalanabb lett, már ezerszer megbánta, hogy megígérte, hogy elmege *Letenyéi*ekhez. Valami ugyanis állandóan azt suttozta neki, hogy *Letenyei* azért egyezett bele a fiatalok házasságába, hogy ennek a révén most őt megbosszulhassa a hajdani köcsögért.

Ezzel a gondolattal pihent, ezzel ébredt. Végre elérkezett a nagy nap.

*Kömives*né sürgött-forgott, süttött-főzött. *Vica*, az eladó, a vendégeket leste. Elhatározták, hogy *Letenyéi*eket illő tisztelettel fogadják.

Juliska, *Kömivesék* legkisebb lánya, a babája ruháját varrta.

*Letenyéi*ek befordultak a sarkon. *Vica* dobogó szível mondta: *Jönnek!* A kiáltás mindenkit megmozgatott, *Juliska* felkapta a babát, hogy a barátságos fogadtatáson ő is jelen lehessen, a tü pedig ugyanakkor beleszuródott a karosszék támlájába.

*Mire Letenyéi*ek megérkeztek, az egész család a kapuban várta őket.

Nagy parádésan bementek az első szobába. *Kömives* a koma elé tolt a nagy karosszékét. *Letenyei* gyanusan nézett leendő nászára, majd maga alá huzta a kitiöntő széket, aztán beleereszkedett és kemény büszkeséggel hátrazárga magát benne. Pislantott egyet, aztán úgy maradt, amint leült.

A többiek is leültek. Várták, hogy *Letenyei* megszólaljon, mert most ő volt a fő, neki kellett megkérnie a lányt. A koma azonban ahelyett, hogy megszólalt volna, mindig jobban hallgatott.

Az asszony már azt sem tudta, mit csináljon. *Vica* sóhajtozott. *Kömives* izgalomban minden percben eléje tolt a dohányzacskót, hogy gyújtson rá.

Letenyei rá se nézett, a gondolatai egészen másfelé jártak.

A felesége nem bírta tovább, félórai hallgatás után felállt s nagy pironkodás után elköszöntek a lányos háztól.

Az asszony csak azt várta, hogy hazaérjenek, addig a haragja is elérte a legmagasabb pontot, csipőre vágta a kezét, aztán kifakadt:

— Na iszen, kee is ember! Lánykérőbe mén, aztán egy kukkot sem szól.

Az ember ahelyett, hogy felelt volna, az ajtóra mutatott és fáradtan szólt:

— Csukd be!

Az asszony becsukta az ajtót, aztán az ura felé fordult. Csak most vette észre annak szenvedő, verejtékes arcát, ijedten kérdezte tőle:

— Mi baja? Tán beteg?

— Nem én! — felelte az ember gyötrődve, azzal a hátához nyúlt, egy rántással kirántotta *Juliska* tüjét, az asszony fel tartotta s most már felszabadult daccal magyarázta:

— Fél óráig a hátamba vót, de kiálltam, nehogy a koma azt higgye, hogy a köcsögért visszaadta a köcsönt!

NYÁRY ANDOR.

TANÁCSADÓ

Kérdés: *Uraságnál arattam és a csépléskor a gépéssel történt összerúkolással után az intéző a munkából kiállított. Joga volt-e erre és követelhetem-e a hátralévő időre bérmet?* (B. F., Borsosberény.) — **Felelet:** Ha nem követett el olyasmit, ami az azonnali elbocsátásra okot szolgáltat, követelésének megítélése iránt forduljon panaszával a fűszolgabíró urhoz.

Kérdés: *Milyen buzát érdemes termelni homokos földben?* (M. J., Sur.) — **Felelet:** Általában homokra nem való a buza; itt nagy termést nem adhat. Érdeklődjék talán a lovászpatonai uradalommal, hogy milyen buzafeleség vált be az ő hasonló talajjalok az ő nemesített buzák közül s azzal próbálkozzék.

Kérdés: *Mivel lehetne a cseresznyefák levelét a féreg ellen megvédeni?* (N. N., Kelenfia.) — **Felelet:** Cseresznyefán bizonyára levéltetvek vannak. A cseresznyefán élő levéltetvek fényesfeketék. Ellenük csak permetezéssel lehet védekezni. Permetezni lehet petróleum-emulzióval. A petróleum-emulzió úgy készül, hogy 10 deka háziszappant darabokra metélve, meleg vízben feloldunk. A szappanos oldatot forrásig melegítjük, majd azon forrón beleöntjük egy nagyobb edénybe, melyben 2 liter petróleum van s azután köpülönnyel a petróleum és szappanoldat keverékét addig köpüljük, míg tejfelszerű folyadékot nem kapunk. Ezen emulzió 3 literéhez 50 liter vizet adhatunk s akkor kész a permetezőszér.

Kérdés: *Mennyi a mai értéke az 1917. évbéli december havi ezer koronának?* (K. K., Magyarlak.) — **Felelet:** Hatszázharminc pengő.

Kérdés: *Csiperkegombát akarok szárítani, lehéjazam-e a gombát szárítás előtt, vagy pedig nem?* (K. I., Tiszakarád.) — **Felelet:** A csiperkegombát nem kell a szárítás előtt lehéjazni, hanem csak apróra felszeletelni és azután a napra kitenni. Különösen eleinte erős napra tegyük, hogy gyorsan száradjon s így a romlásra ne legyen alkalma. Minden fűszerkereskedő, vagy nagyobb étterem megveszi.

Kérdés: *1. Hogyan ültessek korán viritó szép muskálit? 2. Mikor vessem el az árvedekamagot? 3. Mikor jobb a rózsakörmőt alvóra szemezni?* (H. csendő.) — **Felelet:** 1. Korán viritó muskálit úgy nyervek, ha ősszel dugványokat készítek, jó komposzt földbe helyezem őket és olyan helyiségben tartom, melynek körülbelül 20–24 fokra a hőmérséklete és nem száraz a levegője. 2. Az árvedekát tavaszi virágzásra a nyár végén kell palántagyűbe vetni és ősszel állandó helyére ültetni. 3. A rózsát augusztusban alvóra, júniusban pedig hajtatóra kell szemezni.

Kérdés: *Hol van Budapesten az idegyógyászati klinika és ki a vezetője?* (B. J. N.) — **Felelet:** A Királyi Magyar Pázmány Péter Tulomány Egyetem idegyógyászati klinikája, Budapest, VIII. ker., Balassa-utca 6. szám alatt van. Igazgatója: Schaffer Károly dr. egyetemi tanár.

Kérdés: *1. Bortermelő vagyok, milyen mértékben árusíthatom engedély nélkül saját termésű boromat? 2. Hogyan juthatnék állami sertéshizlalási kölcsönhöz?* (H. J., Báborsod.) — **Felelet:** 1. A legkisebb mennyiség, amit engedély nélkül kímélhet, 25 liter. Ha literenként akarja kimérni, akkor Italmérséki engedélyt kell kérnie a pénzügyigazgatóságtól. 2. Forduljon az illetékes mezőgazdasági kamarához, ahol kérelmét előjegyzésbe veszik és ha ismét lesz ilyen irányú kölesön, részesülhet benne.

Kérdés: *1. Hol vásárolhatnék detektoros készüléket? 2. Kell-e havonta díjat fizetni az ajándékba kapott rádiókészülék után? 3. Hol lehetne megszerezni a rádióban közölt magyar utótközvetítést és kottáját? 4. Fogaim rosszak, meg akarom csináltatni, hová forduljak? 5. Lehet-e házilag sört készíteni?* (H. I., Zsápany.) — **Felelet:** 1. Forduljon Dokupil Gyula gépészmezőnek rádióüzletéhez, Budapest, IX., Üllői-ut 1. szám. 2. A két pengő 40 fillér előfizetési díjat minden rádiótulajdonosnak — tekintet nélkül, hogy ajándékba kapta a rádiót, vagy pedig vette, — meg kell fizetnie. Ha a rádióelőfizetési díjat nem akarja fizetni, úgy a rádióengedélyt fel kell mondania, de az előfizetési díjat még három hónapon át fizetni köteles. A három hónap letelte után a készüléket be kell szolgáltatnia és megörzési díj címén két pengő kell a postára befizetni. 3. A Magyar Telefonhírdő és Rádióirésztársaságnál Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7. sz. 4. Forduljon fogorvoshoz. 5. Házilag nem érdemes készíteni, mivel az előállítás sokkal többé kerül, mintha készen venné.

Kérdés: *1. Hol lehet beszerezni a polgári iskola első és második osztályában használatos tankönyveket? 2. Lehet-e sze-*

gényeségi bizonyítvány alapján költségmentesen levizsgázni a polgári iskola négy osztályából? 3. Hol lehet ácsipari könyvet kapni? 4. Hol kapható Jókai: „Kárpáthy Zoltán” című könyve? (8420. számú előfizető, Aranyod.) — Felelet: 1. Kiadói hivatalunkban bármilyen könyv beszerezhető, így a kért könyvek is, csak írja meg, hogy melyik polgári iskola számára szóló könyvet óhajt. 2. Ha magánuton végzi, ism. lehet. Ha beiratkozik és rendszeresen akarja elvégezni a polgári iskolát, úgy a szegényeségi bizonyítvány alapján tandíjmentességet kaphat. 3. Kiadói hivatalunkban kapható az „Ácsmester iskolája” című hatalmas munka, amely az építészetben előforduló összes ácsmunkákat tartalmazza, ára rajzokkal együtt 42 pengő. Németh Zoltán: „Az ács” című könyv ára 3 pengő 40 fillér. 4. Kiadói hivatalunkban kapható, ára 17 pengő 20 fillér. (Két kötet.)

Kérdés: *Szizijártósegéd vagyok s három évet dolgoztam már mesternél. Könyvemben csak két év van beírva, megkaphatom-e az iparendélyt?* (H. G., Szentgyörgy.) — **Felelet:** Forduljon az illetékes elsőfokú iparhatóságához, ha megfelelő igazolást tud felmutatni, úgy esetleg elfogadják kérelmét és megkaphatja az iparendélyt.

Kérdés: *1. Mi volt a buza ára 1925., 1926., 1927., 1928. és 1929. évek folyamán? 2. Mi a címe a legjobb budapesti szappangyárnak? (8952. számú előfizető, Zalaistvánd.) — Felelet:* 1. Kérdésére való felelet a tanácsadó-rovatban tulnag helyet venne igénybe, azért a közeljövőben egy cikk keretében közöljük az utóbbi időkben jegyzett buzaárakat. Ott azután megtalálja az Önnek szükséges árakat is. 2. A szappangyárak jósgája felett nem vagyunk hivatottak bírálatot mondani. Alább megadjuk néhány fővárosi szappangyár címét, ha valamire szüksége van, forduljon ezekhez a gyárakhoz: Hutter József szappangyár rt., Erzsébet-körút 6., Albus-szappangyár, IV., Kossuth Lajos-utca 13., Pestmegyei Olajművek Újpest, Boeckay-utca 3., Meister-szappangyár, IX., Soroksári-ut 47., Lever és társai, IX., Ráday-utca 30., Brázay Kálmán vegyészeti gyár rt., Szapáry-utca 31., Elida-szappangyár, VII., Erzsébet-körút 6., Heinrich József szappangyár, X., Hölg-utca 3., Müller József szappangyár, VII., Rottenbiller-utca 34.

Kérdés: *1. Hol kaphatok borkezelésről szóló könyvet? 2. Milyen buzacsvázószer ajánlatos? (10.785. szám előfizető, Sajtó.) — Felelet:* 1. Kiadói hivatalunkban kapható Pettenkoffer: „A bor” című könyve, melynek ára 8 pengő 40 fillér. 2. Sikkerrel használják a közönséges kékgálicson kívül a Porzol, Higozan és Tillantin nevű szereket. Csávázószeret vásárolhat a Chinoín R.-T.-nél (Újpest, 20-utca).

Kérdés: *1. Földet bérelek a községtől, a haszonbér a rozs tőzsdei középára szerint fizetendő. Követelhetek-e boletált? 2. Szomszédom építkezett és ablakot nyitott udvarom felől. Mit tehetek? 3. A temetőhöz vezető utunk igen rossz karban van. Az előjáróság csak úgy hajlandó megjavítani, ha a lakosok pénzrel, vagy munkával hozzájárulnak. Kötelezhetők vagyunk-e erre? (M. V., Kömpöc.) — Felelet:* 1. Csak természetben szolgáltatott gabona után jár boletta, Ön pedig pénzzel fizeti a haszonbért, tehát boletált nem igényelhet. A haszonbérnek a tőzsdei ár alapulvétele mellett kiszámított összegéből — a törvény értelmében — a boletta értéket sem áll jogában levonni. 2. Az előjárósághoz kell fordulnia. 3. Az a kérdés, milyen utról van szó, mert a fenntartás kérdése szerint bírálendő el. A községhezál meg tudhatja, hogy az utak jegyzékében a kérdéses ut milyen utnak van felvéve és kit terhel a fenntartása. Ha az előjáróság határozata helytelen, fellebbezéssel élhetnek.

Kérdés: *1. Feleségem elhalt, impósaikat ki örökli? 2. Feleségem közel egy évig betegeskedett. Gyógykezelti költségei kit terhelnek? (8952. számú előfizető, Zalaistvánd.) — Felelet:* 1. Ha leszármazó nincsen, Ön lesz az örökös. 2. A gyógykezelti költségek a feleség hagyatékát terhelik, azoknak az összege a hagyaték terhek közé veszendő fel.

Kérdés: *1. Baromfiállományomat az óvantag teljesen elpusztította. Mindenfélét megpróbáltunk már a kártevő ellen, de nem használt. Most már második éve semmi baromfit sem tartok. Szeretnék újból baromfit tenyészteni, tenyésztheték-e a régi ótlakban és nem támadja-e meg ismét az óvantag a baromfit? 2. Hol van Budapesten olyan állami vegyvizsgálóintézet, ahol a beküldött lisztet vegyvizsgálat alá veszik? (P. I., Szekmár.) — Felelet:* 1. Két év alatt az óvantag már elpusztult az ólban. 2. Gabona- és lisztkezelési állomás, Budapest, II., Kőröskút-ú. 15.

Kérdés: *Hol lehet száritott gombát értékesíteni? (B. II., Arló.) — Felelet:* Készletét ajánlja föl a következő cégeknek: Háztartás Fogyasztási Szövetkezet Budapest, IX., Közraktár-utca 30., Községi Élelmiszerárúsi Üzem Budapest, Soroksári-ut 58., Szerencs József zöldségárúkereskedő Budapest, IX., Központi vásárcsarnok, Általános Fogyasztási Szövetkezet, Budapest, VII., Rákóczi-ut 42.

MAGYAR EMBER
magyar cégtől vásárol
minden hangszert,
melyet a legfinomabb minőségben
és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Bpest, VI. 29. Király-u. 58

Kérje most megjelent új
árjegyzékemet.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Sz sértetlen A XX ár

(Beküldte Kovács Lukács Kisújszállásról.)

2. Névrejtvény.

János, Piri, kár, alá, sip

(E szavak utolsó betölt helyesen összerakva, egy nagy város nevét kapjuk.)

(Beküldte Kovács Máté Kaposuláról.)

3. Szórejtvény.

állóvíz elme százados

(Beküldte Kálmán János Hajdusoboszlórról.)

4. Pontrejtvény.

é . c . i . l . g . ó . v . n . G . n . ö . s . e . e . e

(Beküldte Szabó György Püspökszentersébetről.)

5. Szórejtvény.

lakoma DAI reped É É
É É
É

(Beküldte ifj. Vajda Ferenc Reziórról.)

6. Szórejtvény.

M mennyasszony T május N if utás
(6=0)

(Beküldte Sivák Ferenc Dobodérről.)

7. Szórejtvény.

nem többször halott bánat E B adás-vétel
(h=v) dá

(Beküldte Kazareczky Gyula Zagyaránáról.)

8. Szórejtvény.

C aki tartozik
(6=0)

(Beküldte Jenczer János Csárdiből.)

9. Szórejtvény.

égés szemez Ó aszpirin tár

(Beküldte ifj. Horváth Sándor Csökölyből.)

10. Szórejtvény.

D KERET

(Beküldte Lipták Ferenc Edelényből.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 41-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtő nevét nincs módunkban közölni.

A 35-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Pénzügyőr.** 2. Pontrejtvény: **Szerlem és hazugság az élet.** 3. Betűrejtvény: **Ellentét.** 4. Pótlórejtvény: **Isten hozott.** 5. Szórejtvény: **Csalódások.** 6. Pontrejtvény: **Hullik a fa levele, könnyes a babám szeme.** 7. Szórejtvény: **Lénárd.** 8. Szórejtvény: **Bagolyvár.** 9. Számrejtvény: **22.**

Helyesen megfejtették: Benke Tamás, Kalauz Pál, ifj. Sümei József, Horváth György, Szinák Jolán, Vince László, Dencs Péter, Balog Józsa, Kovács Péter, Kis Lajos, Nagy János, Tóth László, Kerkes Józsa, Kis Péter, Balázs László, Bálint András, Pataki Péter, Szabó László, Mihály Albert, Katona Lajos, Szücs Péter, Orosz Elek, Imre László és Varga László.

Jutalomkönyvet nyertek: Szinák Jolán (Szend), Benke Kálmán (Csanádpalota), Kalauz Pál (Regöly), ifj. Sümei József (Somogyacska) és Vincze László (Soltvadkert).

A 36-ik számban megjelent rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

HIRDETEM

az „**Üstökös**“ törv. védett folyékony bőrápoló felülmulthatatlan jóságát. Puhára varázsolja, festi, konzerválja, vízhatlanítja a lószerszámot, csizmát, bakancsot, bőrkabátot kocsibőrt.

Vigázz a védjegyre, mert utánozzák!

Kapható minden jobb fűszer-, vas-, bőruzetben és szijgyártónál. Gyártja:

Sárkány Vegyferték Vállalat
Budapest, VII., Damjanich-u. 28/A.

A FÖLDOSZTÁS.

— Népszínmű három felvonásban. —

Irta: ifj. K. Kálmán Sándor nógrádverőcei kisgazda.

A darabot a „Vasárnap” műkedvelő-olvasói a szerző engedélyével díjmentesen előadhatják.

(20-ik közlemény.)

ÖRZSI: Hátha már annyira lelketlen tud kigyelmed lenni, jól van. Ne várjanak holnapig se veled, elmehetünk máma. Édesapám beszéljen a jegyző urral, négy óra után elmegyünk.

TERCSI: Mikor már becsukják a községházát?

CSORBA: Azt majd elintézem én, de hát mért akarsz éppen négy óra után menni?

TERCSI: Hogy ne lássák sokan.

ÖRZSI: Énfeleltem akár az egész falu kitéhatja a száját. El akarok menni a földesur temetésére.

CSORBA: Azám, asszony! Oda már nekünk is el kell menni. Hány órákor is lesz?

ÖRZSI: Fél háromkor.

CSORBA: Lássátok, milyen az élet? Ha egy tisztességes emberre bízta volna a felesége azt a pénzt, még máma is élne.

TERCSI: Egyrészt meg úgy kell neki, kétezer holdas ur embernek kell lóverseny meg kártya?

CSORBA: Hát kinek kell, nekünk?

ÖRZSI: Milyen szívű ember is lehet az az intéző, így cserben hagyni a gazdáját.

TERCSI: Volt esze.

CSORBA: Szerencsés lesz, ha el nem fogják.

ÖRZSI: Szegény Rózsika, hogy érezheti az magát. Anyára megbízott az intézőben.

CSORBA: Tanultak uraskodni! Szeretnék ma az öreg Hornyossal beszélgetni.

TERCSI: Hol szerezhetsz most pénzt a szoborra?

CSORBA: Azon nem busul az, van elég marhája az istállóban.

ÖRZSI: Mért nem kigyelmedek mentek megrendelni azt a szobrot?

CSORBA: Hja, akit egyszer huncutságon fognak, az már nem sokat beszélhet. Megrendelik az urak, nekünk csak az az árát kell legerberálni.

TERCSI: Enélkül el lehettek volna. De hát a kapzsiság?

ÖRZSI: Ugy-e lássa, édesanyja? Azt mondja a kapzsiság, hát engem nem abból akarnak...

CSORBA (közbeugrva): Az más lapra tartozik.

TERCSI: Persze, ne is hozd elő többet. A te jobb sorsodat keressük. A leggazdagabb asszony leszel a faluba.

ÖRZSI: Lehetek a leggazdagabb, de csak a vagyonra nézve, amúgy pedig a legszerencsétlenebb.

CSORBA: Majd összeszoktok, a jólét összehoz benneteket. Fele jószágomat mindjárt átadom, ahogy megesküsztek, feléve meg én elbajlódom. Igaz-e, Teresi?

TERCSI: Azt meg én ráim irathatná kigyelmed.

ÖRZSI: Édesapám! Ne adj a nekem fele vagyonát, adjon egy ötven holdat, meg egy pár darab lábás jószágot, meg a beleegyezését, hogy a Józsi felesége lehessenek.

CSORBA: Soha! Soha! Szádrá se vedd! Ha szeretnéd az apádat, szóba se állnál vele. Mikor tudod, hogy megszegyentett. Becsületem akarta sárbatiporni. Elátkozlak, kítavadlak, még a gonyát is leszedem rólad.

TERCSI: Mit heveskedik kigyelmed? Délután négy órákor vigye őket a községházára, hiszen már beleegyezett.

ÖRZSI: Jól van hát, engeded. Amint mondtam, a temetés után. (Indul be.)

CSORBA: Én meg elmélek, értesitem Zolit.

ÖRZSI: Csak menjen kigyelmed. (Bemegy.)

TERCSI: Lássa, így kell elbánni az asszonynépséggel, odahajlik az, ahova akarják.

CSORBA: Nohát te is hajolj ide, oszt elmegyek a dolgomra, tudtára adom Zolinak.

TERCSI: Csak menjen, értesitse. Itt van egy utravalónak. (Megesküszik.)

CSORBA: Hej! De boldog ember vagyok én, Teresikém!

TERCSI: Olyan mint én. A Zolit is hozza magával, aztán együtt megyünk a temetésre.

CSORBA: Itt leszünk jóval előbb. (Elmegy jobbra.)

TERCSI (egyedül): No, majd csak sikerül már, szegény vén bolond, ha tudnád, hogy mibe spekulál a Teresikéd. Majd a jányod Zoli veszi gondjába, én meg majd téged. Hogy nem soká virultok, annyi szent.

III. Jelenet.

(TERCSI, JÓZSI.)

JÓZSI (jobbról jön, átlötöztetben, ősz haj, nagy ősz bajusz, pakompárt, öreg, zsiros ruha, előtte kötény, fején micisapka; egyik kezében kis szatyor, benne tü, szurok, fonátnak való cérna, hóna alatt egy szárszámvarró pad, szóval egy házaló szíjgyártó mintaképe): Jónapot kívánok!

TERCSI: Jónapot!

JÓZSI: A bíróné asszonyhoz van szerencsém? (Leteszi a padot, ráül.)

TERCSI: Az vagyok, mit akar?

JÓZSI: Láthatja kérem, szárszámot akarok javítani.

TERCSI: Nincs nekünk öreg szárszámunk.

JÓZSI: Uj szárszámom is akad javítani való, cérnaszakadások, szügyellőfészlés.

TERCSI: De a miénk jó.

JÓZSI: Akkor nem küldött volna ide a bíró ur, az utcán találkoztam vele.

TERCSI: Gyűjjön akkor, majd ha ő itthon lesz. Különben máma ugy sem érünk rá magát itthon ellenőrizni.

JÓZSI: Nem is kell, édes lelkem, bíróné asszonyság, sokat elültem már egymagamban itt az udvaron. Ösmernek már engem a Csorba Gergelyék.

TERCSI: De én nem ismerem.

JÓZSI: Nem csodálom, hiszen csak most került ide. No lám, no lám. A bíró ur mindig azt mondta, hogy többet nem házasodik meg. No lám, no lám. Aztán mégis milyen szép fiatal takaros menyecske hozott a házhöz.

IV. Jelenet.

(VOLTAK, ÖRZSI.)

ÖRZSI: Jónapot, Viki bácsi, Isten hozta!

JÓZSI: Köszönöm, köszönöm Örzsikém!

ÖRZSI: De rég volt már nálunk, hol járt mindég? Vagy elkerült bennünket?

JÓZSI: Bizony, bizony, no lám, no lám. Már van neki vagy két esztendeje. De hát nagy az én kerületem. Oszk csak gyalogosan járom. No lám, no lám, milyen szép eladó lány lett a kis Erzsikéből azóta.

ÖRZSI: Ja! Viki bácsi, öregszünk.

JÓZSI: Bizony, bizony, no lám, no lám. Maguk még fölfelé, de mink meg mindig lejjebb, lejjebb. No, de gyertünk a kamrába, nézzük meg, van-e javítani való.

ÖRZSI: Van, Viki bácsi, csak üljön le! Majd én kihozom, nem sok lesz, még máma elvégzi. (Bemegy a kamrába.)

TERCSI (félre): Engem meg se kérdez, no, de nem soká megy ez így.

JÓZSI (kipakolja a szatyort, szurkot, bőrdarabokat): No lám, no lám, a bíró ur, hogy rá gondolta magát. De hát még jól bírja magát. No lám. Ilyen csinos fiatal menyecske! Be is illik bírónénak, no lám, no lám! Bíróné asszonyom, aztán meg van-e elégedve az öregedve?

TERCSI: Mi köze hozzá? Hogy jön maga ahhoz, hogy ilyesmit kérdez?

JÓZSI: No lám, no lám, nem szabad mindjárt megharagudni, bizony, bizony én is voltam valaha. (Csinálja a dratvát.)

TERCSI: Azért vitte ennyire.

ÖRZSI (egy lószerszámot hoz ki): Itt van, Viki bácsi! Alig tudtam megtalálni, hogy melyik a hibás.

(Folytatjuk.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szeptember hó 21-én, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Baja, Érsekvadkert.

Szeptember hó 22-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Alsóság, Bátaszék, Erdősokonya, Fehérgyarmat, Fretőszentmiklós, Gödre (sertés-
vásár bizonytalan), Iharosberény (sertésvásár bizonytalan),
Jászórokszállás, Kóka, Kömlő, Kőrmend (sertésvásár bizonytalan),
Magyaróvár, Nemesnép, Nova (sertésvásár bizonytalan),
Ócsöd, Paks, Püspökhatvan, Somogyárd (sertésvásár bizonytalan),
Szabadszentkirály, Szeghalom (sertésvásár bizonytalan),
Tab (sertésvásár bizonytalan), Tokaj, Veszprém. — Ló-, marha-
és sertésvásár: Balassagyarmat. — Marha-, sertés- és kirakodó-
vásár: Szentgotthárd.

Szeptember hó 23-án, kedden.

Kirakodóvásár: Balassagyarmat.

Szeptember hó 24-én, szerdán.

Ninesen vásár.

Szeptember hó 25-én, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Hahót (sertésvásár
bizonytalan), Hajdúhadház, Kecskemét, Keszthely (sertésvásár
bizonytalan), Koppányszántó, Nagyberki (sertésvásár bizonytalan),
Tiszalök. — Ló- és marhavásár: Devecser. — Ló-, marha-
és sertésvásár: Kapuvár.

Szeptember hó 26-án, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Pétervársá. —
Marha- és sertésvásár: Békés. — Kirakodóvásár: Kecskemét.

Szeptember hó 27-én, szombaton.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Biharnagybajom. —
Sertésvásár: Kiskunfélegyháza. — Lóvásár: Békés.

TRÉFÁK

Ha ugy volna.

— Szomszédasszony, mi lesz az ebéd? Stüssön rétest!
— Igen ám, ha ugy volna lisztem és tölteléknek valóm,
mint ahogy nincsen zsirom, sütnék is, mert tüzet csak találnék
itt közelben, tepsit meg valamelyik szomszédasszonytól csak
kapnék.

(Beküldte Szabényi Ilonka Gencshátrusztáról.)

Mit szeretnek a nők?

— Ön nem hiszi, hogy a nők szeretik az olyan férjet, aki
ur a háznál?
— Nem bizony! Az olyan férjet szeretik, aki azt hiszi, hogy
ur a háznál.

(Beküldte Almássy Ferenc Püskiből.)

Féltreértés.

— Az orvoshoz sietek. A feleségem, sehogysé tetszik nekem.
— Öregem, megyek veled. Az enyém se tetszik nekem.

(Beküldte Almássy Ferenc Püskiből.)

Jó politika.

— Ha a férjem haragszik, rendesen azzal fenyegetőzöm,
hogy hazamegyek az anyámhoz.
— Rossz politika. Azzal fenyegetse, hogy magához hívja az
anyját.

(Beküldte Almássy Ferenc Püskiből.)

Soffőrlogika.

— Az Istenért, álljunk meg!... Elgázoltunk valakit!
— mondja az utas a soffőrnek.
— Érdemes is! Holnap majd ugyis megtudjuk az újságból,
hogy ki volt...

Hogy érzi magát?

- Hogy van nagyságos asszony?
- Köszönöm, jól.
- És a kedves férje?
- Elváltunk.
- Na, akkor ő is jól érzi magát.

(Beküldte Almássy Ferenc Püskiből.)

Féltreértés.

Szürös atyafi beül a vonatba, de bizony a harmadik osz-
tályú jeggyel a második osztályba telepszik. Miután elindult
a vonat, bejön a kalauz, átveszi a jegyet s azt mondja:

- Hé atyafi, maga nem idevaló!
- Nem is mondtam én kérem, mert én Püskiből való va-
gyok.

(Beküldte Almássy Ferenc Püskiből.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 15-én.)

GABONATŐZSDE.

KÉSZÁRUPIAC.

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre
vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a
vevő azonban fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények
valóságos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Ujbuza tiszavidéki 77 kg-os 15.60—16.20, 78-as 15.75—16.35,
79-es 15.90—16.60, 80-as 16.00—16.80, 81-es 16.00—17.00, felsőtiszai
77 kg-os 15.50—15.70, 78-as 15.60—15.80, 79-es 15.70—15.90, 80-as
15.85—16.05, 81-es 15.85—16.15, jászági 77kg-os 15.50—15.85, 78-as
15.65—16.00, 79-es 15.80—16.10, 80-as 15.90—16.25, 81-es 15.90—
16.35, fejemgyei 77 kg-os 15.30—15.50, 78-as 15.45—15.65, 79-es
15.60—15.80, 80-as 15.70—15.90, 81-es 15.70—16.00, dunántúli 77
kg-os 15.30—15.50, 78-as 15.45—15.65, 79-es 15.60—15.80, 80-as
15.70—15.90, 81-es 15.70—16.00, pestvidéki bácskai 77 kg-os 15.30—
15.50, 78-as 15.45—15.65, 79-es 15.60—15.80, 80-as 15.70—15.90,
81-es 15.70—16.00. — Rozs pestvidéki 8.80—8.90, más 8.80—8.90. —
Árpa, takarmány, elsőrendű 13.25—13.75, közép 12.50—13.00, sörárpa
fm. 18.50—20.00, egyéb 14.75—17.00. — Köles 11.50—12.00. —
Zab, elsőrendű 15.00—16.00, közép 14.40—15.00. — Tengeri tiszai
14.00—14.25, dunántúli 13.95—14.15. — Repce, új 27.25—27.75. —
Korpa 7.50—7.70 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC.

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre
vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles
szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például
augusztusban márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladó-
nak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyan-
akkor kell fizetni az árát.

Buza októberre 15.81—15.82, márciusra 17.14—17.15, májusra
17.45—17.46. — Rozs októberre 9.36—9.37, márciusra 10.48—10.50.
— Tengeri szeptemberre 13.30—13.35, májusra 13.70—13.72 pengő
métermázsánként.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadera 52—54, duplanullás finom
tészaliszt 46, nullás 46, kettős főzöliszt 42—44, négyes kenyérliszt
38—40, hatos 32 fillér kilogrammonként.

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi
r.t. heti jelentése.) Lucernamag. A forgalom megelégnült, különösen
a Tiszavidékről, változatlan árak mellett, nagyobb tételek kerültek el-
adásra. A harmadik vágáshoz még 1—2 hétig kedvező időjárás kel-
lene, ez esetben a termés lényegesen megjavulna mennyiségileg. Lő-
heremag csendes, jó kínálat mellett ára némileg csökkent. A minőségek

Villanyerőre berendezett homoru borotva köszörülés

Alapítási év
1897

Angol és solingeni finom acéláru raktár
FLASNER LAJOS késműves és
műköszörűlde
Budapest, VIII., József-körut 17. szám.
Köszörűlés és javítás olcsó áron. Lónyirógépek javítása és eladása.
Vidéki rendeléseket 24 órán belül eszközöl.
Ezt a hirdetést vágja ki és vásárlásnál mutassa be. Kedvezményben részesül

változók, van igen jó, de akad aprózemű és esővert áru is. *Bibor* hétköznap alig volt forgalom. *Tavaszi búkköny* iránt az érdeklődés meg- szűnt, *szőszbúkkönyben* a nagy kínlat dacára a forgalom nem alakult ki, mert a külföldi érdeklődés hiányzik, *ősziboró* szintén lanya. Belföldön jó kereslete volt *pannosbúkkönynek*, *mustármagnak*, *őszibúkkönynek*, *ősziborsónak* és *szőszbúkkönynek*. — A *Magyar Magyar-kereskedők Országos Egyesületének* hivatalos jegyzéséi 100 kilonként nyersáruért Budapest: lóhere 95—110, lucerna 125—140, fehérhere 140—170, nyulaspuka 60—80, mohar 13—15, lenmag 37—40, bibor- here 35—38, baltacim 32—34, tavaszi búkköny 18—20, szőszbúkköny 30—33, vörösköles 12—14, Viktória-borsó 16—19, fehér mustár 36—38 pengő.

Abrahtakarmánypiac. Árpakorpa 11, borsóhéj 12, borsókorpa 12, buzakonkoly 9.50, buzakorpa 8.50, buzatakarmányliszt 12, konkolydara 11, lenmagpogácsa 22, napraforgópogácsa 16, repcepogácsa 13, répá- szület, szárított 10, rozskonkoly 9.50, rozskorpa 8.50, rozsocsu 8.50, rozstakarmányliszt 11.50, szójababpogácsaliszt, nagyban 26.—, tök- magpogácsa 20 pengő métermázasánként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű 6 8—10, réti széna, másod- rendű 6 6.50—7.75, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 4—5.50, mulahészéna 6—8.50, lucernaszéna 8.50—11, alomszalma 3—3.50, zsupszalma 4.25 pengő métermázasánként.

Alomtőzeg tépve, bálákban 3.77, alomtőzeg tépve, ömlesztve 2.73 pengő métermázasánként.

Szurokmarhavásár. Élő borjú, belföldi szopós, elsőrendű 1.28—1.40, kivételesen 1.44, másodrendű 1.10—1.26 pengő kilogrammonként élősulyban.

Tenyészmárhák és jármösök. Elsőrendű belföldi jármösökör (tarka) 0.96—1, elsőrendű belföldi jármösökör (fehér) 0.96—1, más- féltés-kétéves üszök 0.96—1.02, másféltés-kétéves tinók 0.94—1, fiatal, friss fejűstehén 1.15—1.25 pengő kilogrammonként élősulyban.

Lóvásár. Csikó 65—95, izás kocsi (nehéz, nyugati fajta) 300—550, izás kocsi (könnyű, nyugati fajta) 240—365, üszvér 125, alá- rendelt minőségű lovak 60—260, vágólovak 35—195 pengő darabonként.

Vágómarhavásár. Ökör, középminőségű 74—100, gyenge 60—72, bika, legjobb 102—115, közép 86—100, gyenge 76—84, tehén, közép- minőségű 62—86, gyenge 46—60, növedékmarha, középminőségű 70—96, esontozóval 30—48 fillér kilogrammonként élősulyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 116—120, középminőségű 120—122 és nehéz sertés 122—124 fillér kilogrammonként élősulyban.

Gyapjú. Gyengébb minőségű fésűs- és szövetgyapjú 0.80—1.20, középminőségű fésűs- és szövetgyapjú 1—1.30, jóminőségű fésűs- és szövetgyapjú 1.40—1.60, báránygyapjú minőség és rendement szerint 1—1.50 pengő kilogrammonként élősulyban.

Nyersbőr. Marhabőr, minden sulyban, magyar 1.02—1.05, marha- bőr, tarka 1.12—1.15, borjubőr (hosszú lábbal) 1.80—1.90, juh- bőr 0.70—0.75, száraz juh- bőr, rövidgyapjú, frissvágású 1.50—1.60, tavalyi vágású, magasgyapjas 1.05—1.10 pengő kilogrammonként.

Husvásár. *Marhahús a nyílt piacokon:* Rostélyos, vastag hátszín, felső, fehérpesevén, gömbölyű felső 220—340, fartsó, hátszín 220—320, csontos oldalas 160—280, tarja, szegye 160—200, gulyásnak való 120—220 fillér kilogrammonként. — *Borjühús:* Felszeletelt comb 320—440, sütnivaló 180—360, pörköltnek való 120—240 fillér kilogrammonként. — *Juh- és bárányhús:* Juhcomb 160—240, gerinc, lapocka 120—180, pörköltnek való 100—160 fillér kilogrammonként. — *Sertés- hús:* A nyílt piacokon: Friss karaj 240—320, friss comb, tarja, lapocka 200—240, friss oldalas 160—200, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 200—360, vidéki 260—400, olvasztani való szalonna 160—176, sózott kenyérszalonna 172—200, füstölt 190—220, hús 180—196, zsíros tepertő 200—240, helybeli sertészsír 180—190, vidéki sertészsír 190 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élő állatok a nyílt piacokon:* Tyuk 250—300, csirke 100—280 fillér darabonként. — *Leölt állatok:* Tyuk 200—220, csirke 200—300, hizott ruca 160—220, lud, hizott 160—220, sovány 170, ludmáj 400—700, ludzsír és háj 220—280 fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Friss teatojás 11—12, főzhetőjás 9—11 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Szarvascomb 360, gerinc 600—700, lapocka 600—700, többi rész 80—100, őzgerinc 600—700, comb 350, többi rész 100—200 kilogrammonként, fogoly darabja 100—180 fillér.

Hal. *Élő állatok a nyílt piacokon:* Harsca 360—500, ponty 240—320, kárász 140 fillér kilogrammonként. — *Rák:* Folyami rák 6—80 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 30—36, aludttej 100, yoghurt 170, tejszín 260—320, tejföl 140—200, centrifugált tea- vaj, tömbben 320—360, 10 dkg-os csomagolásban 360—520, főzővaj 240—320, szedett vidéki vaj 280—320, juhsajt 200—280, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—60, juhtúró 220—240, kevertúró 180—200, liptóúró 260—280, hazai ementáli sajt 440—560, hazai trap- pásta 240—340 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 60—80, hántolt borsó, feles 70—100, fehér, aprózemű bab 56—64, nagy- szemű 60—80, szines 56—66, finom árpakása 80—120, durva 50—80, tojásostarhonya 100—140 fillér kilogrammonként.

Zöldzöng. A nyílt piacokon: Sárkárpa zöldjével csomója 2—12, pet- rezselem zöldjével csomója 2—14, zeller, ujdonság, zöldjével darabja 2—10, kalarabé zöldjével darabja 3—8, fejesaláta 4—14, fodor- saláta 15—25, vöröshagyma zöldjével csomója 2—4, makói vöröshagyma kilogrammja 10—12, közönséges vöröshagyma 8—10, fokhagyma zöld- jével 60—100, cékla 12—20, hazai fejeskáposzta 7—14, savanyított

káposzta 36—40, kelkáposzta 30—50, vöröskáposzta 20—36, kartiöl 30—80, torna 50—100, burgonya 10—14, nyári, rózsaburgonya 12—16, Ella 10—14, kifli 20—28, tömör csiperkegomba 200—300, ehété- tinóru gomba 180—360, szekfűgomba 250—360, szárított gomba 1500—3000, fekete retek kilogrammja 12—20, hónaposretek csomója 6—12, savanyítani való ugorka 16—60, salátának való 12—30, ecetes ugorka 80—120, kovászos 40—60, apró, hegyes zöldpaprika darabja 1—2, töl- teni való 1—3, apró, hegyes zöldpaprika kilogrammja 8—20, nagy 8—26, főzhető 6—16, gyalult 16—30, paradicsom 8—16, zöldbab 15—40, zöld vajbah 30—56, kifejtett 80—100, hüvelyes zöldborsó 80—120, zöld tengeri eső darabonként 4—10, sóska 16—30, tisztított paraj 20—40, főzött paradicsom literje 56—70 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nyári édes alma 28—60, rétesalma 26—60, közönséges alma 20—100, nemes fajkörte 60—140, közönséges 40—80, szilva 140—160, gyümölcsíz 140—300, berzencei szilva 30—60, vörösszilva 20—36, som 40—60, görögdiñnye, faj 8—16, közönsé- ges 6—10, áfonya 140—200, csemegeszőlő 46—80, közönséges 26—50, borszőlő 24—30, őszibarack, magvavaló 26—160, nem magvavaló 50—200, befőzőnivaló 30—140, faeper, savanyu 60—70, sárgadiñnye, faj 16—36, közönséges 12—20, zentali 10—18, nagy, papírhéjú dió 160—240, keményhéjú 80—180, dióbél 400—560, héjazott magyoro 440—560, héjazott mandula 480—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemes- paprika 460—520, féldés, gulyás 360—400, rózsapaprika 260—320, erős 160—200, kereskedelmi 100—160, kék mák 96—120, pergetett méz 150—260, házi szinszappan 136—160, közönséges háziszappan 76—120 fillér kilogrammonként.

Borpiac. A korai fajták szüretelése az ország különböző vidékein megkezdődött és hozzávetőleg klosterneburgi 18 foks uradalmi must- torkolterenként 18—20 fillérről kinálják eladásra. A termelő- őborkészletet a legtöbb vidéken majdnem teljesen kifogytak. Kereslet is alig van. Az árak változatlanok; fehéráru Mallingandfokonték és hektoliterenként 2.30—2.60 pengő.

Szesz és szeszitalok. Az összes szeszkatagóriákban az árak válto- zatlanul jegyeznek. A gyümölcspálinkázletben élénkebb forgalom volt és főleg törköly és szilviorumban voltak nagyobb vételek. Eperpálinka keresett és a termeltételek gyorsan találnak vevőre. Az árak a leg- utóbbi jegyzés szerint változatlanok. Borpiacok: Szilárdabb 4.30—4.35 pengőn jegyeztetik a termelőállomáson 10.000 literfokonték, plusz 2 százalék forgalmi adó.

Fapiac. Fenyőfában a jobb választékok ára változatlan, míg a silá- nybál áru 1—2 pengővel olcsóbb. A keményfapiac az árak az összes cikknek rendkívül nyomottak. *Taxi*ban importra kisebb tételek vé- telénél 320—335 pengő Budapestben, nagyobb tételek lekötésénél 305—310 pengő, belföldi száraz búkkhasáb 220—240 pengő ab feladóállomás, száraz dorong 170—185 pengő, őszi hasábfá 210—220 pengő vagon- onként.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára szeptember hó 15-én: Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget je- lenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vá- sárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 27.73 (27.88); dollár 568.90 (570.90); hollandi forint 229.20 (230.20); német márká 135.60 (136.20); svájci frank 110.45 (110.55). — *Egy pengőnél kevesebbe kerül:* Csehkorona 16.85 (16.97); szerb dinár 10.04 (10.12); francia frank 22.30 (22.60); lengyel zloty 63.70 (64.10); oláh lei 3.375 (3.415); olasz lira 29.80 (30.10); osztrák schilling 80.30 (80.70) fillér.

Arany- és ezüstpénzek: Huszkoronás arany 22.9 (23.10); ezüst egykoronás 0.24 (0.26); ezüst régi forintos 0.70 (0.72); ezüst öt- koronás 1.42 (1.44) pengő darabonként. Szinarany kilogrammja 3790 (310), szinezüst kilogrammja 68—70 pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

MEGJELENT

Mészöly Jenő nyugalmazott ezredes

SZIBÉRIA A NAGY TEMETŐ

című könyve, melyben a szerző a hadifoglyok kegyetlen sorsát és pusztulását, az orosz telet, a szibériai életet, az orosz forradalmak rémségét, Rasputin szerprietjét, a cári család véres tragé- diáját, a Kozsák ellenforradalmat s a csehok példátlan kegyetlenségét írja le.

A 228 OLDALAS KÖNYV ÁRA
P 3.—, portóköltség 50 fillér

Megrendelhető a „Vasárnap” könyvostályánál.

Gyűjtsünk
előfizetőket

a
VASÁRNAP
számára!

Dr. FÉNYES szakorvos, vér-, bőr- és nemi betegnek
rendel egész nap. Budapest, VII., RÁKÓCZI-UT 32.
I. EM. I. AJTÓ. — Rökus-kórházzal szemben.